

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 58. évf. 87. szám
1940. április 17., szombat

Felsette-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Értékrombolás

A hadianyagokkal való háborús takarékoskodás után most megindult a hadiipar gyilkoló pazarlásának az időszaka. Amikor a világháborút követő gazdasági pezsgés bőtléként jelentkező termelési, helyesebben áruelhelyezési válság több évi rémuralma elmúlt, senki sem kérdezte miért és milyen rendeltetéssel indult újra világszerte a termelő munka. Fontos csak az volt, hogy a munkátlanokra kárhoztatott embermilliók ismét kenverhez jutottak, új életre támadt az ipar és a munkabérek újra megkezdtek körforgásukat a gazdasági élet vérkeringésében. Évről-évre növekedett a tevékenység lendülete, mindjobban fokozódott a termelés és egyre nyilvánvalóbbá lett: a világ háborúra készül és a hadianyagraktárak megtöltése, új fegyverek készítése a cél. Milliósámmra készültek a puskák, százmilliószámra a töltények, új gégyuk ezrei hagyták el a műhelyeket, a hánvák, kohók ontották a nversanyagot. Mivel pedig sokévszázados tapasztalatok alapján háborút nyerni csak hatalmas készletekkel lehet, nversanyaghalmozási verseny indult és felemésztette az országok költségvetésének jelentős hányadát. Az utóbbi esztendőben Európában és Európán kívül is erősen háttérbe szorult a nem hadi-célú termelőmunka, mindent megelőzött a hadiipar.

Amikorra pedig megindult a javító hadianyagkészletek szűfőléte a világ hadianyagraktárában és már ebből ítélve is megállapítható volt: ez a mostani háboru valóban borzalmas méretű lesz, mert a termelvényekben felhalmozott töké is a fogyasztás törvényei alatt áll. Semmi sem úgy történik azonban, ahogy előre mutatkozik, ahogy seiteni lehet. A nagy háboru hónapokon keresztül inkább a jóhumoru emberek tréfa-fegyvertárának bizonyult, mert eseménytelen-ségében már-már elvesztette érdekességét is. Természetes, hogy a felhalmozott készleteket el kell használni. Ez a folyamat ugy látszik most megkezdődött. Európa északián bőségesen fogyasztják a hadianyagot.

Dánia és Norvégia felett százával bugnak a gémmadarak. Sebesen forgó légcavarjuk zugva szánta a levegő-éget és minden fordulat benzínbe kerül, minden légiut olajat emészt. Korszerű repülőgép-motor löerőóránként 20 deka benzint használ el, egy löerőóra pedig azt jelenti, hogy a motor minden löerejéhez egy óra alatt 200 gr. benzint fogyaszt. Mivel pedig a korszerű repülőgépek általában 2-3000 löerős motorokkal dolgoznak, egy óra alatt a fogyasztás 4-600 kiló. Ötórás ut esetén ez 2-3000 kiló, tehát 2800-4200 liter benzint használnak el. Naponta pedig legalább 500 repülőgép tevékenykedik az északi hadszínteren, részben bombázó, részben felderítő, vagy csapatszallító minőségben, ami azt jelenti, hogy egyetlen napon csak a repülőgépek 1400 ezer-2.100.000 liter benzint használnak el, csupán ezen a harctéren, vagyis havonta 40-60 millió liter fogyasztásnak felel meg. Hozzászámítandó ehhez az a kenőolaj-mennyiség, ami szintén igen jelentős, hiszen löerőóránként egy gépnek 6-7 gram elsőrendű minőségű kenőolajra van szüksége. Másik érdekes számadat a hajók erőanyag-fogyasztására vonatkozik.

Mindez csak a motorok hajtásához szükséges erőanyagot jelenti, két fegyvernem vonatkozásában az északi harctér színterén. Számítsuk hozzá a milliókba kerülő hajóágyú sorozatokat, a robbanóanyagokat, a torpedókat, az elsüllyedt hajók felbecsülhetetlen értékét, azokat a milliókat, amelyeket a lefőtt repülőgépek előállítására fordítottak és akkor halvány képet nyerünk arról, hogy mit is jelent értékrombolás szempontjából a háboru.

Mindehhez pedig nem számítottuk hozzá azokat a veszteségeket, amelyek a gazdasági élet szá-

London: A Skandináv-félszigeten és a tengereken elért eredmények súlyos csapást mértek a német haderőre

Berlin: Norvégia elfoglalásával a háboru az angol kikötők elé helyeződött át

Német hivatalos helyen még cáfolják az angolok partraszállását, de már hangsúlyozzák, hogy Narvik nem bír hadászati jelentőséggel — Angol részről hivatalosan megerősítik Narvik elfoglalásának hírét — Hat helyen tettek partra csapatokat a szövetségesek

Uj, nagyjelentőségű események készülnek az északeurópai küzdelem árnyékában

Londonból jelentik: Az angol admirális keddi jelentése szerint hat helyen szálltak partra csapatok Norvégiában. Az első partraszállás a norvégiai Rombeck-fjordban történt, ahonnan Narvik felé megnyílt az út és így a Narvikból távozni kényszerült németek most az angol partraszállt csapatok és a Narvik fölötti dombokon elhelyezkedett norvégok között állanak.

Berlin. (Rador.) Hétfőn délután angol rombolóhajók terv nélkül tűz alá vették Narvik kikötőjét. Az erős elhárító-tűz következtében az angolok sem a kikötőben, sem pedig annak környékén nem kíséreltek meg partraszállást. A német sajtó cáfolja az angoloknak Narvikba való bevonulását, de hangoztatják a lapok, hogy Narviknak nincs semmiféle stratégiai jelentősége. Ezt az al támasztják alá, hogy Narvik elfoglalása után a norvégok annyira összerombolták a Narvikot a fémbánya-területtel összekötő vasútvonalat, hogy annak helyreállítása aligha várható rövid időn belül és ezzel ez a város és kikötő elvesztette minden gazdasági jelentőségét. Mindezen felül Narvik stratégiaiilag azért sem fontos, mert felül van az északi sarkkörön és nagy távolságra esik a hadszíntértől.

Napokig tartó tengeri ütközettel sikerült az angoloknak kieroszakolni a csapatok partraszállását

Stockholmi jelentések igazolják az angol csapatok Norvégiában való partraszállását és megállapítják, hogy az angol flotta kiinduló bázisa Nansos, amely a Halden-fjordban fekszik. Az angol repülőgépek, melyeknek szintén ez a támaszpontja, innen könnyen érik el Trodhiemet. A német csapatok visszavonulásáról — írják a stockholmi lapok — megállapítják, hogy a Narviktól Svédországba vezető vasuti vonal mentén foglaltak el új állásokat.

Az angol admirális a keddi napon részletes jelentést adott ki az utóbb lezajlott két hatalmas tengeri csata alkalomával elsüllyesztett ellenséges flotta veszteségeiről. Az összefoglaló jelentés megállapítja, hogy a norvég partok mentén elsüllyesztették a 26.000 tonnás Gneisenau csatahajót, a 10.000 tonnás Blücher páncélos cirkálót, a 6000 tonnás Karlsruhe cirkálót. Továbbá elsüllyedt

egy 5400 tonnás könnyebb cirkáló, hasonlóképpen áldozatul esett egy könnyebb cirkáló a Traven nevű angol buvárhajónak. Ezenkívül tenger alá került 18 torpedóromboló 15.000 tonna hajótérrel. A német hajóhadból, a megállapítások szerint, 75.000 tonnát képviselő hajótér pusztult el. Az angol admirális mint súlyosan sérült német hajókat tartja nyilván a 26.000 tonnás Scharnhorst csatahajót, a 10.000 tonnás Admiral Scheer zseb-cirkálót, három egyenként 2400 tonnás torpedórombolót, valamint egy 6000 tonnás nehezebb cirkálót. A harcok után 49.000 tonna úrtartal-mat jelentenek. Az angol légi hadsereg súlyos veszteségeket okozott a német kereskedelmi hajózásnak is. A veszteségeket 75.000 tonnára becsülik. Szakkörök megállapítása szerint a német hajóhad

mos ágának megbénulásából származnak. Norvégia lakosságának hét százaléka hajászáttal foglalkozott a háboru kitöréseig, 200 ezer ember él ebből a foglalkozási ágból és egymillió tonna tengeri halat eredményezett munkájuk. Ez a foglalkozási ág pillanatnyilag megszűnt a tengerek torpedóktól és aknáktól fejdűt vizen. Norvégia élelmiszer szükségletének 43 százalékát behozatából fedezte, mert az ország területének csak 3 százaléka áll megművelés alatt. Ez a behozatál természetesen szintén megszűnt. Viszont Dánia hatalmas élelmiszer kivitele — az ország 76 százaléka agrár terület — szintén válságon megy át, a kivitel nehézségei miatt, hiszen Anglia volt legnagyobb vevője és a gazdasági élet új sinpárra terelése nem megy máról-holnapra.

Utolsónak szólnak arról a hadianyagról, amelyről elsőnek kellene beszélni: az emberletről. Az ember lét is ezrével semmisül meg a nagy háboru-üzem-

ben és ez az a nyersanyag, amely nem szerepel a hadiipari számítások számoszlopában. Hány munkára, mennyi termelőre válik semmivé egy-egy torpedótalálat nyomán, amikor a kegyetlen és leközdhetetlen elem nedves, fojrogató ölelése elfragadja a hullámok között tehetetlenül vergődő, harcos katónák életét. Egymásra ontják a milliókat felémésztett hadianyag gyilkos záporát, hogy a következő percben kiszolgáltassa és fegyver nélkül fulladjanak meg a hajóroncsok körül kavargó örvényekben. Aki nemcsak a száraz számoszlopok adatait vizsgálja az a harci zajon, a diadaljelentéseken és a hangos ujjongáson keresztül is meghallja az özvegyek és árvák sikoltását, ami pedig arról tesz tanúságot, hogy minden játszólágos nyereség mellett, túl a nyersanyagfogyasztáson, a benzin-készlet felhasználásán, hadianyaggyárak millióinak kenyerét adó dübörgésén túl is — rossz üzlet a háboru. (b. k.)

százalékarányban a következő súlyos veszteségeket szenvedte: Csatahajóiban 100 százalékos, torpedóhajóiban 60 százalékos, tengeraláújáróiban 70 százalékos, torpedórombolóiban 26 százalékos, tengeraláújáróiban 50 százalékos.

Az angol tengerügyi hivatal hétfőn a Rádió Északi Gránban hivatalos jelentést adott ki, amely szerint két újabb német csapatszálító gőzöst süllyesztettek el a Skagerrakban. Ugyanakkor 4 torpedóromboló súlyos sérüléseket szenvedett. A légi haderő gépei bombázást végeztek német gőzösök és víziparók ellen.

Az összes német veszteségeket hétfőn a Rádió Északi Gránig 39 hajóra teszik, ebből 19 hadihajó, 20 pedig kereskedelmi gőzös.

A Reuter távirati iroda értesülése szerint az angol hadsereg hétfőn a délutáni órákban megszállta Narvik kikötőt. Ezt a tényt az angol hadügyi minisztérium, valamint a légügyi minisztérium hivatalos közleményekben is igazolta. Ezzel egyidejűleg megerősítést nyert az is, hogy

az angolok több helyen szálltak partra és így felvették a kapcsolatot a norvég haderővel. Ezek szerint Narvik kikötője lesz az angol expedíciós hadsereg kiindulási pontja.

A Reuter hozzáfűzi, hogy a német partvédő csapatok a város környező hegyekbe vonultak vissza.

A Stefani olasz hírlapja a Reuter-irodától egybehangzóan jelentette, hogy az angolok Narvikot megszállták. Földennél, Trondheimnél és a többi városban a német csapatok is partraszálltak.

Páris jelentései:

Francia csapatok is partraszálltak Norvégiában

A francia hadsereg Norvégiában, Koda délnyugati partján, a norvég hadsereg és több francia vadászrepülőgép segítségével és tábori tüzérésszel együttesen partraszállt.

Párisból jelentik: Francia katonai körökben elzárkózni minden olyan nyilatkozatadástól, amely a Norvégia felé irányuló expedíciós hadseregnek a partraszállására vonatkozik. Rámutatnak arra, hogy a német kémiszolgálat felettsége és a szer vezette megjelölt, a németeknek nem sikerült pontos értesítéseket szerezni.

Az angolok hétfőn a norvég gépek nagy mennyiségű repülőgépeket és gyújtóbombákat dobott a norvég kikötőkre és repülőterekre. Észak-Norvégiában a németek az Oslo-Karlsund vasútvonal mentén fejték ki a leghevesebb nyomást. (Rador.)

Páris. (Rador.) A francia lapok megemlékeznek az angolok északi sikereiről és figyelemmel kísérik az angolok Belgium és Hollandia helyzetét. Duval tábornok a Le Journalban rámutat arra a tévedésre, amit Németország elkövetett azzal, hogy Norvégiában háborút kezdett. A norvég hadsereg ellenáll, sőt a Quisling-kormány is le kellett mondania. Az Orde című lap hangsúlyozza, hogy az orosz sajtó és rádió folytatódó híreket hoz a brit flotta visszavonulásáról. A lap szerint Róma a német hadsereg norvégiai győzelmét várja.

London. (Rador.) Az angol expedíciós hadsereg partraszállását nagy megelégedéssel kommentálja az angol sajtó és az angol közvélemény. Az eseményt egyszerűen tudomásul veszi és megállapítja, hogy ezzel

szak a tényleges harc kezdődött meg.

A Daily Mail rámutat arra, hogy a nyugati demokráciák eléggé gyorsan cselekedtek és ellenségeiknek kellemetlen meglepetést szereztek. A News Chronicle azt kívánja, hogy

az akciót teljesen be kell fejezni azzal is,

Tromsø fiordnál szálltak norvég partra, amihez a Le Temps hozzáfűzi, hogy a Lo fotoknál is nagyobb expedíciós csapatok értek szárazföldre. Ettől függetlenül, mint a Stefani jelenti, a német csapatok tovább folytatják Norvégia megszállását és északra fel haladva megszállták Buls-pik városát, ahol sok foglyot és nagy mennyiségű lőszert, több ágyút, gépiegyvert zsákmányoltak.

Berlin. (Rador.) Az angolok norvégiai partraszállásával kapcsolatban elterjedt hírekről német tájékozott helyen kijelentették, hogy a partraszállás hírére eddig nem erősítették meg.

Az angolok partraszállása propaganda szempontjából talán bizonyos sikert jelent azok számára, akiknek Londonban népük megnyugtatóra ívesmire sürgősen szükségük van. Természetesen lehet, hogy valamilyen utatlon fiordban partra szálltak, azonban katonai szempontból nincs értéke.

Az ilyen partraszállás semmiféle hatást nem gyakorolhat a norvég katonai helyzetre. Trondheim és Narvik között 600 kilométer hosszú meredek, magas tengerpart húzódik és a két város között nincsen vasúti összeköttetés. Ebben az esetben

a partraszállás az angol csapatok részére semmiféle előnyt nem jelenthet és nem befolyásolhatja a hadműveleteket.

Norvégia középső és déli részei továbbra is szilárdan a németek kezében van.

A német jelentés közli még, hogy Kristiansand közelében a németek gyors rajtaütéssel elfoglaltak 2000 főből álló norvég csapatot 150 fősztivel együtt.

London. A Stavangeri repülőteret az angolok többször tartó bombázása teljesen összerombolta. Több hangárt felgyújtottak és az egész repülőter bombatölcsérekkel van tele.

London. Az admirális jelentése szerint a vasárnap éjféli végződő elmúlt héten Anglia minden fontosabb pontja most a német fegyverek fenyegetése alatt áll.

„Anglia minden fontosabb pontja most a német fegyverek fenyegetése alatt áll!”

Berlin. (Rador.) A német lapok térképeket közölnek, amely a német akció következtében beállott új stratégiai helyzetet ismerteti. A Völkscher Beobachter cikkének címe: „Háboru Anglia kikötői előtt” és rámutat arra, hogy eddig Németország a német öböl mintegy ezer kilométernyi távolságra támadta Angliát, ami sok benzínbe került és a személyzet megerőltetéséhez, azzal, hogy Dániában és Norvégiában támaszpontokat létesítettek, még inkább megnehezítették az angolok helyzetét. Sikereink újabb stratégiai helyzetet teremtettek és Anglia keleti partvidéke a Shetland-szigetek és a Themse torkolata egy álszákan belül elérhető német támadási területté vált és így a háboru az angol kikötők elé helyeződhetett át. Anglia minden fontosabb pontja most a német fegyverek fenyegetése alatt áll.

A Berliner Lokalanzeiger is megállapítja, hogy az új német stratégiai pontok nagy veszteséget jelentenek Angliára. Minden két órában újabb győzelmeket jelentenek az angolok, de a valódi győzelem az lesz, amikor majd elkergetik őket a norvég partok közeléből. A lap szerint az angolok narvikai támadása azért következett be, mert a svéd vasércet akarják maguknak biztosítani. Narviknak azonban az angol-német háborúban semmiféle stratégiai jelentősége nincs és a német rajtaütés kötelezte a szövetségeseket arra, hogy presztízszeredményeket érjenek el.

gla kereskedelmi tengerészete egyetlen egységet sem veszített. A német hajórai skandináviai vesztesége 60 ezer tonna. A norvég hajózási vesztesége egyetlen hajó, a Tosca nevű segédhajó.

Német hadileletés

Berlin. (Rador.) A német hadvezetőség jelenti: „Április 15-én az angolok a német csapatok által elfoglalt területeken sehol sem kíséreltek meg partraszállást. Április 15-én eredménytelen légítámadást intéztek az angolok Narvik kikötője ellen.

Az angol tengeri haderő erős tevékenységet fejtett ki Narvik környékén, ahová szállítóhajók is érkeztek épp úgy, mint Haarstadt kikötőjébe.

Trondheim és Bergen környékén nyugalom volt. A stavangeri légikikötő ellen megismételt angol légítámadás során két Lockheed típusú gépet lelőttek.

Az Oslo környéki német csapatmozdulatok tervszerűen folynak. Középnorvégia pacifikálása tovább folyik. A zsákmányolt 36 haditengerészeti ágyút Trondheim, Bergen és Stavanger kikötőinek megerősítésére használták fel. Az ellenséges buvárhajók működését sikerült lényegesen csökkenteni.

Repülőink az Északi tenger és Norvégia nyugati partvidéke mentén felderítő tevékenységet folytattak egészen Narvikig.

Egy brit repülőgép, mely megkísérelte, hogy behatoljon a német öbölbe és amely bombákat dobott a Weser-folyó kijáratánál, anélkül, azonban, hogy eredményt ért volna el, légi harc során elpusztult. A Kattegat és Helgoland környékén a Schumacher vadászkielntmény egyik pilótája 70-ik győzelmét aratta.

Egy másik repülőgépet a Skagerrak tenger-szoros nyugati bejáratánál vadászipülők lőttek le. Egy német gép nem tért vissza kiindulási pontjára. A nyugati fronton felderítő és tűzérési tevékenység volt. A Moseltől keletre, Spichern környékén és a Rajna-környéki erdőkben ellenséges rohamcsapatok akcióját visszautasítottuk.

Hitler közli, hogy a német politikai és diplomáciai körökben fenntartással fogadják azokat az angol forrásból származó híreket, melyek szerint a Balti-tengert aknazárral látták volna el. Felteszik a kérdést, hogy miképpen hajthaták végre ilyen műveletet és a hírről megállapítják, hogy annak megfélemlítés a célja. (Rador.)

Londoni számadatok a német hajóir-veszteségről

London. (Rador.) A Daily Telegraph azt írja, hogy április hónapban csak egyetlen kereskedelmi hajót, egy 208 tonnás vitorlást, veszítettek az angolok. Viszont

ebben a hónapban megsemmisítették a szövetségesek 25 német gőzöst, amelyekből több csapatszálító hajó volt.

Ha csak ötezer tonnára becsülik átlag egy hajó ürtartalmát, akkor a németek vesztesége 125 ezer tonna, amivel

250 ezerre emelkedik a megsemmisített német kereskedelmi hajók ürtartalma és ehhez hozzájön 123 ezer tonnányi elfoglalt német hajó úgy, hogy végeredményben közel félmillió tonna hajótérvesztéseget szenvedtek el a németek.

Göteborg. (Rador.) A Reuter ügynökség jelentése szerint két német szállító hajó a Kattegat szoros nyugati részén Marstrand közelében aknákba ütközött. Mindkettő súlyos sérüléseket szenvedett.

Adjunk a Magyar Népközösség könyvtára részére könyveket!
A népkönyvtár gyarapítása: népi kulturánk gyarapodása

London. (Rador.) A Daily Herald a brit expedíciós hadtestnek elindulásáról a következőket jelenti: Mostanában mindenféle nagyságu hajók vannak úban katonasággal és hadianyaggal terhelve az Északi-tengeren, hogy megerősítsék azt az expedíciós hadtestet, amelyet Nagybritannia küldött Norvégiába. Az angol kikötőkbe szünet nélkül érkeznek az élelmiszerekkel megrakott vonatok. A kormány által igénybe vett hajók szállítják a katonaságot, az élelmet, a tankokat, az autók

Norvégiában dörögnek a tegyverek...

Berlin. A német véderő főparancsnokságának közlése szerint a Norvégiában előnyomuló német csapatok az egész vonalon

megtörve a norvég ellenállást Oslótól délkeletre 300 foglyot ejtettek és 7 ágyút zsákmányoltak.

Hétfőn délelőtt a svéd határ közelében Skar-mess helység körül folyt a harcok, a német csapatok több ponton elérték a svéd határt.

Angol jelentés szerint a németek a svéd-norvég határon lévő Kongskö helységet kiürítették. Ez Norvégia legdélekeletibb csucsán fekszik. Egyébként híre jár annak, hogy Haldent is kiürítették a megszálló csapatok, mert váratlanul norvég támadástól tartottak.

Az oslói rádió hivatalos felszólítást közölt, amely szerint minden norvég ellenállást a legnagyobb szigorúsággal tör le a megszálló német hadsereg.

Valamennyi polgári személyt, akinek fegyvert találunk, rögtönítélő bíróság elé állítanak és kivégezik. Hasonló sors vár azokra, akik szállítási eszközöket, vagy utvonalaikat rongálnak meg, vagy a közjavakat semmisítik meg.

Álhírek terjesztői hadbírók elé kerülnek. Szigorú büntetésben részesülnek azok, akik német felfüggesztéseket távolítanak el helyükről.

A stockholmi keltezésű hivatalos norvég jelentés most nyilvánosságra hozta, hogy milyen követeléseket terjesztett a német követ Haakon norvég király elé. A követeléseknek három pontja volt: 1. A norvég hadsereg működnie együtt a német megszálló csapatokkal. 2. A postaforgalmat szüneteltessék Északnorvégia felé és csupán dél és kelet felé tartásuk fenn. 3. Az összes parti erődítményeket adják át a német haderőnek. A követeléseket, mint közudomást, a norvég király elutasította.

Stockholm. A norvég vezérkar jelentése szerint a németek csapatszallító repülőgépekkel továbbított csapatokat küldték Trondhiembe. A svéd határon át állandóan érkeznek svéd és finn önkéntesek. A német csapatok kelet felé való előnyomulásukban állandóan növekvő norvég ellenállásba ütköznek. A Reuter iroda jelentése szerint a németek a svéd-norvég határon lévő Kongskö helységet kiürítették. Ezt a helységet, amely Norvégia legdélekeletibb csucsán fekszik, vasárnap foglalták el.

A Szocialdemokrataknak szerint a németek Haldentől is visszavonultak, mert a norvégek megkezdészerű támadásától tartottak.

Stockholm. (Rador.) A norvég kormány felszólítást intézett a lakossághoz, hogy mindenben támogassák a szövetséges csapatokat és fizetesként fogadják el tőlük az angol és francia pénzt, mert a csapatok indulása olyan váratlanul történt, hogy az illetékes hatóságoknak nem volt idejük a katonaságot megfelelő norvég pénzzel ellátni.

Felhívja a norvég kormány a lakosságot arra is, hogy legyen segítségére a szövetséges csapatoknak abban is, hogy a kisméket és az árulókat leleplezzék.

A Reuter jelentése szerint különben az angol expedíciós hadseregben, amely a norvég partokon partraszállt, kanadai katonák is vannak.

Stockholm. A svéd lapok Christensennek, a német megszállás alatt levő területek kormányának elnökévé történt kinevezését a felmerült nehézségek jelének tekintik.

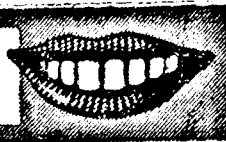
Lehetségesnek tartják, hogy Christensen megegyezésre tud jutni Haakon királlyal és a németek javára kedvező módosítást talál.

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: A nottodenai norvég rádióállomást, amely az utóbbi napokban németellenes híradásokat közölt, a német csapatok levegőbe röpítették.

London. (Rador.) A kopenhágai angol követ-

A helyes fogápolás

kat és a páncélos gépkocsikat. A szállítmányokat hadihajók kísérik és ezek között több olyan is van, amely résztvevett a diadalmas skagerraki és kattegati tengeri ütközetben.

ség, valamint a dániai konzulátusok és ezek személyzei Londonba érkeztek.

Páris. (Rador.) A Havas hírszolgálati iroda úgy értesült Göteborgból, hogy a dániai francia követség és a személyzet a svédországi Fernebe városba érkeztek.

Stockholm. (Rador.) A Svéd Távirati Iroda jelentése szerint cáfolják azt a hírt, amely szerint Norvégia külügyminisztere Stockholmban tartózkodik.

Olasz vélemény az északeurópai hadieseményekről

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenti: A lapok közlik hogy londoni jelentés szerint szövetséges csapatok szálltak partra

Svédország határain is átosap a norvégiai események egy-egy hulláma

Göteborg. (Rador.) Kedden reggel kevéssel 9 óra után több repülőgép szállt el a Göteborggal szemben lévő szigetek felett. Azt gyanítják, hogy a gépek német nemzetiségűek voltak. Amikor az idegen repülőgépek Biörkö kis sziget felett haladtak el, megszállták a jégelhárító ütegek, mire a gépek eltávoztak. Valószínű, hogy egy gép Göteborg közelében kényszerleszállást végzett.

Stockholm. Hivatalos közlés szerint Svédország nyugati partvidékén tegnap lejöttek egy német repülőgépet, amelyet előzőleg lövésekkel figyelmeztettek. A gép nemzetiségét csak a lelövés után állapították meg.

Stockholm. (Rador.) A hivatalos távirati iroda jelentése szerint hétfőn hét norvég repülőgép szállt le Dalekariában. A repülőgépeket elkobozták, a pilótákat internálták.

Stockholm. (Rador.) Az Aftenbladet jelenti, hogy hét német Narviknál átlépte a határt és svéd területre került. A németek közül négy a haditenger-

Norvégiában, ezzel szemben a németek nemcsak, hogy megtartották az általuk elfoglalt pontokat, hanem módszeresen folytatják az egész Norvégia megszállását. A Popolo di Roma azt írja, hogy a német katonai szállítmányok továbbra is igen jelentős mértékben érkeznek a Skagerrakon keresztül annak ellenére, hogy angol körök állítása szerint a Skagerrak a szövetségesek fennhatósága alatt áll. A lap szerint még hosszú időnek kell elmulnia, amíg a szövetségesek és a német haderő a szárazföldön harcba bocsájtkozhatik egymással.

Lemondott Quisling őrnagy kormánya

London. (Rador.) Az oslói rádióállomás jelentette, hogy Quisling őrnagy kormánya lemondott és a németek által megszállott területek közigazgatását „közigazgatási bizottság” vette át, amelynek elnöke Christensen. Osló város főpolgármestere.

részet, három pedig a kereskedelmi tengerészeti matróza.

Stockholm. (Rador.) A stockholmi rádió jelentése szerint nagyszámu norvég katona lépte át a svéd határt. A németek Sendervallaig nyomultak előre 10 kilométernyire Kongsvingertől. Az Olomen folyón átvezető híd felrobbant, amikor a németek el akarták távolítani az aknákat.

Északon a norvégek erősebb ellenállást fejtenek ki és visszavonulásuk közben van idejük a vasúti vonalakat és az utatstet felrobbantani. Domans környékén elfogtak egy ejtőernyős német különítményt.

Stockholm. (Rador.) A svéd kormány által hozott intézkedések értelmében a jövőben egy-egy vásárlónak csak öt liter petrolumot mérnek ki. A kormány ezenkívül elhatározta a gyárakban és ipari üzemekben a légvédelmi szolgálat megszervezését. A hatóságok Malmö, Helsingborg, Leykesil, Uddevals és Halmstad kikötőkben beüzemelték a hajózást.

Berlin szerint Anglia Hollandia megrohanására készül

Berlin. Politikai és diplomáciai körökben leszögezik, hogy nagy izgalmat keltett az Evening Standard című amerikai lapnak a Hollandiába irányuló angol csapatszallításokról szóló híre. A német lapok ezzel kapcsolat-

ban kifejezték, hogy az angol háborús politika kezdetét a bekerítés és a blokádi jellemzi, míg a végét a semlegesek elleni hadjárat fogja jellemezni. A német lapok szerint logikus volna, ha Anglia Hollandiát megrohanand.

Elégették a hágai német követség titkos irattárát?

Newyork. (Rador.) A National Broadcasting Company rádiótársaság berlini tudósítójának közlése alapján rádióhíradásban közölték, hogy a hágai német követség tisztviselői megkezdtek a titkos irattár elégetését.

Brüsszel. (Rador.) A belga minisztertanácsról hivatalos jelentést adtak ki. Ez a német távirati iroda közleményében így hangzik:

A minisztertanácsban Spaak külügyminiszter jelentést tett a nemzetközi eseményekről. Majd jelentést tettek a nemzetvédelem érdekében foganatosított intézkedésekről. Végül a kormány elhatározta, hogy

azonnali hatállyal Belgium egész területére elrendelik a heti egyszeri hústalan napot.

Német hadi-intézkedések a luxemburgi határon

Londonból jelentik: A Daily Telegraph luxemburgi tudósítójának jelentése szerint a németek a luxemburgi határ közvetlen közelében hatalmas erődítési munkákat folytatnak: rejtett erődöket létesítettek. Rahlingen közelében korszerű technikai gépekkel végzik az erődítési munkákat. Edingnél mintegy 4-5000 munkás dolgozik.

„URANIA”: mindig vezet.

TELEFON ELOVET: 12-32 SZÁM

Kedvezményes jegyek nem érvényesek! 5, 7.15, 9.15

MA PREMIER!

ALEXANDER NEWSKY ÉS AZ OROSZ-TATÁR HADJÁRAT

Egy eredeti orosz film, telt cselekménnyel, izgalmasnál izgalmasabb jelenetekkel, melódiaszerű zenével és kórusokkal. Moscovia és Novgorod pusztulása. 100.000-re menő tömeg lázadása és véres harca. — Ennél izgalmasabb és monumentálisabb film még nem volt.

Nagyobb mint a „GOLGOTHA” és „POLTAVA”

Kiegészítő I. Bábszínház, kacatató orosz pótkép. Gyermek ajándéka.
műsorunk: II. Paramount-hiradó, kizárólag a brit háborús eseményekkel, románul beszélt.
III. Metro-hiradó, utolsó heti aktualitásokkal.

Amerikai sajtóvélemény:

„Az U. S. A. háboruba lépése bekövetkezhetik”

Newyork. (Rador). A Newyork Post washingtoni tudósítója szerint az amerikai szakértők úgy vélik, hogy az Egyesült-Államok másként és eltérő elhatározással lépnek be a háboruba, bármelyik politikai párt győzön az elnökválasztáson. Hét hónapos háború után a szakértők meg vannak győződve arról, hogy az Egyesült-Államok részvétele a háboruban bekövetkezik. A beavatkozás szelleme mindinkább tisztult.

Washington. A pánamerikai kongresszus ülésén — mint már megírta az Aradi Közlöny — Roosevelt elnök beszédet mondott, amelynek során még a következőket hangzottak:

— Mi megteremtettük a nemzeti egység országát, de ehhez nem volt szükségünk idegen népek leigázására s nem kellett idegen kormányokat cselekvési szabadságuktól megfosztani. Mi megteremtettük a szabad népek egységét és így vértünk a jog és az igazság. Nem üztünk el népeket saját területeikről, nem hintettük el a gyűlölet és erőszak magvait. A jog és igazság sokkal erősebb, mint az erőszak. Az erőszak kétélű kard, mely belső forrongást idéz elő. Csak a szabadság az az erő, mely tartós. A szabad népeket ez a belső erő ellenállhatatlanná teszi, ha cselekedni akarnak.

— A nyers erőszak és a terror szegénységhez, nyomorba és végül a halálba kergeti a népeket. Egy nemzetet sem lehet hosszú ideig erőszakkal kormányozni, minden nemzetnek szüksége van szabadságra, mert csak ez biztosítja számára az életét, levegőt. Azt az épületet, amelyet a gyűlöletre alapoznak, a belső feszítő erők fogják szétrobbantani és elpusztítani. Az őszinteség mindig hatásosabb így, mint a hazugság. Az emberiséget nem lehet hazugsággal hosszú ideig félrevezetni: a felismerés ideje feltétlenül bekövetkezik.

— Még mindig az egyes fajok kiválasztott szerepéről beszélnek és ennek a fajelméletnek az alapján felsőbbrendű és alsóbbrendű lényeket különböztetnek meg.

— A fajelmélet szabadtotta fel a gyűlöletnek, a hazugságnak és a terrornak azt a viharát, amely Európában dúl. Kiválasztott fajok nincsenek csak emberek vannak, akiknek egyformán joguk van a szabadságra és kultúra áldására.

— Mi nem avatkozunk be Európa ügyeibe, de nem tanúsítunk csupán akadémikus érdeklődést. Ha úgy látjuk, hogy az európai helyzetből kifolyólag bennünket is veszély fenyeget, a cselekvés terére lépünk. Mi helytelenítünk minden fegyveres konfliktust és az a nézetünk, hogy nincsenek ellentétek, amelyeket tárgyalások után el ne lehessen intézni. De ha olyan helyzet adódik elő, amelyet mi fenyegetésnek tekinthetünk, akkor az erőszakra erőszakkal felelünk. (Rador).

Washington. Morgenthau kincstári államtitkár bejelentette, hogy minden nehézséget megszüntetnek az amerikai repülőgépeknek a szövetségesek részére történő eladása körül.

Az angol-francia bizottság minden fenntartás nélkül elfogadta azokat a feltételeket, amelyeket az Egyesült-Államok kormánya ajánlott fel és amelyek alapján a legújabb típusú katonai repülőgépek kivitelét megengedték.

Úgy látszik, a szövetségeseknek meg kellett fizetniük a kísérletezéssel járó kiadások egy részét.

A gazdasági arcvonal

BRÜSSZEL. (Rador.) A német-belga gazdasági tárgyalások jó eredménnyel fejeződtek be — jelentik jól informált belga körökben. Bár az egyezményt még nem írták alá, a fontos kérdéseket már megoldották. A német gazdasági bizottság legtöbb tagja vissza is utazott Berlinbe.

LONDON. (Rador.) A balkáni angol követek tanácskozásiak befejezése után a Reuter-ügynökség megállapítja, hogy a megbeszélések minden tételre kiterjedtek és most már nyitva van az út, hogy a gazdasági és politikai összeköttetéseket még jobban kimélyítsék a Balkán népei és a nyugati nagyhatalmak között.

LONDON. (Rador.) Olaszország ezidőszakra 250 ezer tonna szenet kap havonta Angliától. A szénmennyiség legnagyobb részét olasz hajók szállítják. Olaszországnak azonban hozzávetőlegesen havonta 400 ezer tonna szénre van szüksége és ezért igen sok hajó tartózkodik a délnyugati kikötőkben. Franciaország ebben az évben 20 millió tonna szenet importál Angliából.

STOCKHOLM. Köztudomású, hogy a skandináv államok érzékeny pontja — a vasérc. A vas Svédországnak fontosabb kincse. Norvégiának azonban más ércei is vannak, réz, nikkel, bauxit, alumínium és ózium.

Norvégia az első helyen áll az alumínium-iparban. A Bofors-üzemek — amely tüzzérségi felszereléseket gyárt — 1646 óta áll fenn, 1884 óta gyártja az ágyukat, amelyek kokszt helyett faszénrel edzett acélból készülnek. Az ágyuk 80 százalékát exportálták. Vannak más híres üzemek is, például a Nobel Krut gyár és a Kilsborna-üzem, amely acélszakákat gyárt. Norkal repülőgépgyár, hadihajógyár, stb.

Norvégiában vegyőket is gyártanak. A telemarki Narles-Olydör-üzem 100 ezer tonna ozidot gyárt. Igen fontos szerepet tölt be a műtrágya-gyártás. Kálciumnitrátban valósgos világmonopóliuma van. Svédországgal együtt a világ cellulóze-gyártásának nagyrésztét kezében tartja. A világ 10 millió tonnás ösztromeléséből a két skandináv államra 4 millió tonna jutott. A bálnaolaj-gyártásnak is rendkívül jelentősége van háborus időkben. Norvégiában 25 bálnavadász társulat működik, 70 millió alaptőkével.

London. (Rador). „United Kingdom Commercial Corporation” néven tegnap hivatalosan bejegyezték azt a szervezetet, amelynek fejjelét Sir Simon pénzügyminiszter az alsóházban indítványozta. Ennek a szervezetnek az lesz a feladata, hogy elősegítse Anglia kereskedelmét a világ valamennyi országában, elsősorban Délkelet-Európában. A

Eckhardt Tibor érdekes nyilatkozata Magyarország állaspontjáról

Brüsszelből jelentik: Eckhardt Tibor Amerikába való elutazása előtt fogadta a Le Soir című belga lap budapesti munkatársát, aki előtt Magyarország jelenlegi és jövőbeni politikájáról nyilatkozott. A magyar politikus többek között a következőket mondotta:

— Teljesen kizárt, hogy bármilyen idegen hatalom csapatainak országunk területén való áthaladását megengedjük. Kizárt, hogy Ma-

társaságok a kincstári hivatal felmérté fonttal támogatja.

Szófia. A délkelet-európai angol diplomaták értekezletének határozatai nagy meglepetést keltettek Szófiában, mert az angol-bolgár kapcsolatok mindig jelentéktelenek voltak és nem látni, hogyan lehetne azokat most fokozni. Megjegyzik, hogy Anglia és Franciaország husz esztendőn át megelégedtek Bulgáriáról, de Bulgária sohasem felejtette el Neutrit. Kereskedelmi téren a bolgár közgazdaság hosszú időn át megtalálta a maga támaszát Olaszországba, Romániába, Németországba és Szovjetországba irányuló kivitel forgalmaihoz és nem áll módjában kielégíteni a Balkán kereskedelmi összeköttetései érdekében megalakított angol kereskedelmi társaság igényeit.

Brüsszel. A belga kormány rendeletére a Németország felé irányuló forgalmat az országutakon lezárják. A rendelet az összes határszakaszokra kiterjed. (Rador).

Magyarország valamikor is vállalkozhat a bolsevizmus előrsének szerepére, még a nemzeti érdekek figyelembevételére esetén sem, ha ebből előnéve származnak Magyarországnak. Ami a gazdasági kérdést illeti, Magyarországnak sem köti le magát más államnak végeztél, pedig hiszem, hogy a jövő békekonferenciája kiküszöbölje Európából mindazokat a surlódási felületeket, amelyek útjában állnak a tartós együttműködésnek. (Rador.)

Japán érdekli...

Tokió. (Rador). Arita japán külügyminiszter magához kérte a holland követet hosszasan tárgyalni. A japán sajtó nagy jelentőséget tulajdonít ennek a látogatásnak. A Nippon Times a következőket írja:

Holland-India sorsa nem hagyja közömbösen Japánt. Ameddig Kelet-Indiát egy kis ország birtokolta gyarmatként, addig Japán érdekeit nem fenyegeti veszély. Ha azonban egy nagyhatalom akarná birtokába venni, akkor Japán ezt ellene irányuló cselekménynek tekintje. Ebben az esetben Japán nem maradna tétlen és a cselekvés terére lépne.

Japán Ázsiában a status-quo fenntartását követeli.

A Német Távirati Iroda jelenleg: Arita japán külügyminiszter a sajtó képviselő előtt nyilatkozott arra vonatkozólag, hogyha az európai háború kiterjedne Hollandiára is, amellyel Japán szoros kereskedelmi összeköttetést tart fenn, úgy ebben az esetben

a keletázsiai béke és rend felborulna.

A japán kormány a legnagyobb figyelemmel kíséri az eseményeket, nehogy Hollandia indiai status quoját sérelem érje.

Megerősítik a szövetségesek földközi tengeri flottáját

London. A német hajóhad erejének lecsökkentése abba a helyzetbe juttatta az angol tengerészetet, hogy nagyobb flottaegységeket küldhet a Földközi-tengerre. Anglia és Franciaország együttesen hatalmas haderővel rendelkeznek majd a Földközi-tengeren, amely minden feladattal szembe tud nézni. (Rador.)

London. A Reuter-ügynökség jelenti: Angol politikai körökben élénk megelégedéssel vették tudomásul, hogy Románia és Jugoszlávia meggyezést kötöttek a dunai hajóforgalom ellenőrzése tekintetében. A két dunai állam rendőri szolgálatot teljesít ezen a fontos felvami úton és ez szükségtelenné teszi, hogy egy közvetlenül érintett nagyhatalom ebbe az ellenőrzésbe belefolyjon.

Nyugaton a helyzet...

Luxemburgból jelentik: A Havas-ügynökség közli, hogy Echternachból érkezett hírek szerint az elmúlt éjszaka folyamán német oldalon nagyarányú csapatösszevonás történt. Az első értesülések alapján úgy hiszik, hogy csupán csapategységek kicseréléséről van szó, amit bizonyos időközönként szoktak elvégezni. Annál azonban megállapítható, hogy a csapatösszevonások a szakástól eltérően változó arányokat öltöttek. (Rador.)

Páris. (Rador.) A legújabb francia hadiellenítés a következőképpen hangzik:

A Moseltől keletre igen élénk ütközet folydott ki a francia és az ellenséges járőrök között.

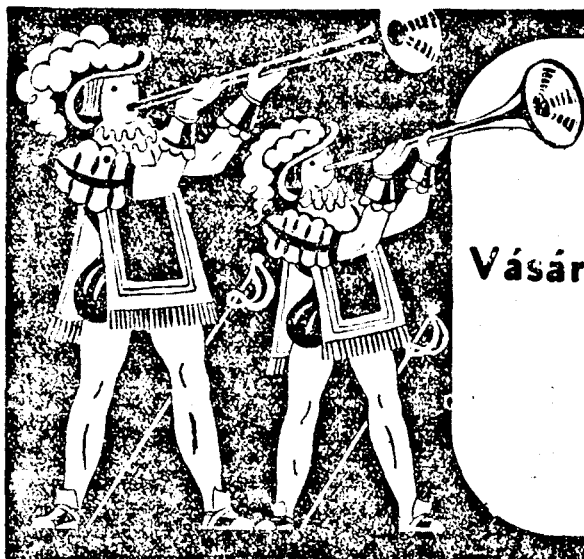
Chamberlain tanácskozása az ellenzék vezéreivel

London. (Reuter). Chamberlain miniszterelnök tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Attlee örnaggyal és Greenwooddal az angol parlamenti ellenzék vezéreivel.

A római német nagykövetség „megerősítése”

Berlin. (Rador.) Dirksent, a külügyminisztérium protokollfőnökét a római német nagykövetség tanácsosává nevezték ki. Von Plessen, a nagykövetség második tanácsosa követi címet kapott. A Német Távirati Iroda hangsúlyozza, hogy ezek az intézkedések újabb bizonyítékát mutatják annak, hogy Németország milyen nagy fontosságot tulajdonít a fascista Olaszországgal való összeköttetésnek.

CORSO: Ma, 5. 7.15, 9.30 órákor. Utolsó nap!
Főszerkesztő: Norma Shaerer „Asszonyok”
HIRADO! HIRADO!
Jón: „Főúri leánykereskedők” Jón!

HOLNAP

a szerencse hirnökei
fogják felkelteni...

Vásároljon ma sorsjegyet az **ÁLLAMI SORSJÁTEKRA**
HOLNAP lesz a teher sorozat **HUZÁSA**

MA ESTE a sorsjegyárudák
ÉJFÉLIC vannak **NYITVA**

Roosevelt lesz az USA első elnöke, akit harmadszor is megválasztanak?

Jelöltek és önjelöltek felsorakozása a novemberi amerikai elnökválasztásra

A küszöbön álló amerikai elnökválasztás a világ érdeklődésének központjába állítja újból Rooseveltet, az USA elnökét, aki a hírek szerint, bár ez a tradíciókkal ellentétes.

**harmadszor is részt vesz az elnökválasztási
küzdelemben.**

A legutóbbi hírek, melyek az amerikai közvélemény állásfoglalását ismeretlik arról számolnak be, hogy Rooseveltnak a közelmúlt európai események nagyban megnövelték az esélyeit és minden valószínűség megvan arra, hogy amennyiben — mert ezt hivatalosan még nem jelentette ki — Roosevelttől jelöltséget vállal a küzdelemben, az Egyesült Államok újból őt emelik az elnöki székbe.

Már pedig az Északamerikai Egyesült Államokban sokkal többet jelent az elnök, mint bármely demokratikus országban. Egyszerre három ténykedési köre is van. Reprezentálja az államforma összességét a néppel szemben, vagyis voltaképpen a király, de a legfőbb végrehajtó hatalom is és még a kormányelnök, vagyis elnöke a kabinetnek, Miniszterelnök hivatali ideje kezdetén nevezi ki és a négy év alatt nem nagyon változik a kormánylista. A kongresszus és a szenátus csak törvényhozással foglalkozik. Ilyképpen, ha az elnök rossz bel- és külpolitikát követ,

csak akkor állhat be irányváltás, ha az elnököt választanak.

Éppen ezért nemcsak Amerika, hanem az egész világ szempontjából nagyjelentőségű nap lesz 1941. március 4-e, amikor az új elnök bevonul a Fehér Házba. Az elnökjelöléseket a parlament ejti meg, vagy a demokraták és a köztársaság-pártiak, mert az Egyesült Államokban ma nincs harmadik párt, amelynek jelentősége volna. Miután a választás novemberben zajlik le, már kezdenek összeülni a helyi pártkonvenciók, hogy kiválogassák a jelölteket. A nyár folyamán tartja meg mindkét párt nemzeti nagygyűlését és ezen állítják fel a választási listákat.

A New-Deal

Ezúttal nem is annyira egyik vagy másik párt győzelméért indul a küzdelem, inkább Roosevelttel szociálpolitikája, az úgynevezett New Deal az, ami körül az őszi elnökválasztás lezajlik. Az ucca embere kétségkívül a New Deal folytatását kívánja, munkaalkalmak teremtését és a szociálisálást. A nagyipar

kevesebb adót kíván

és védelmet a munkásság egyre szélesebbkörű szervezkedése ellen. A konzervatívok az állami hitelek mérséklését akarják és csökkenteni szeretnék azokat az óriási kiadásokat, amelyeket a munkaalkalmak teremtése és a népjóléti intézmények emésztene fel.

A farmerek kölcsönöket óhajtának, a vámok emelését, a hivatalnokok és kisebb politikuskok pedig saját pártjuk győzelmét. Valamennyien azonban

békét szeretnének.

vagy legalábbis nem szeretnének résztvenni a

háboruban. A liberálisoknak nincs vezéregyenységük, de magának az ellenzéknek sincs igazi vezére. A köztársasági párt még mindig nem hverte ki az 1932. évi vereséget. Azok az eredmények, amelyeket a legutóbbi kongresszusi választáson elért a párt, jobbra csak a választá-

ROOSEVELT

sok tradicionális ösztönére vezethető vissza, amely nem engedi meg, hogy egy párt hosszú ideig túlhatalmas maradjon.

Az „önjelöltek”

Az elnöki tisztség jelöltjei, akik eddig inkább önjelölteknek tekinthetők, már megkezdtek a munkát. A sajtó rendkívül érdeklődik irántuk, fényképezik őket, cikkek és könyvek jelennek meg róluk és hasáboz értékezések méltatják politikai nézeteiket.

Az ellenzéki pártban kétségkívül kemény harc fog kifejlődni az elnökjelöltség körül

**Vanderberg michigani szenátor és Dewey
newyorki főállamügyész**

között. Vanderberg már régóta fontos helyet tölt be a szenátusban. Elnöki programjáról azonban eddig bölcsen hallgatott és úgy látszik, egy ideig még hallgatni is fog.

Dewey sokkal bátrabb. Mint newyorki főállamügyész nagy népszerűsége tett szert, ami-

kor leleplezte a gengszterbandákat, a bíróság elállította őket és amikor erőlyesen járt el a Tammany Hall politikai gengszterei ellen. A newyorki népszerűség azonban könnyen árthat az ország agrárvidékein. Nyugaton nagyvonal mozgóldik Robert E. Taft. Taft Ohio szenátora és

fia William H. Taftnak Amerikai egykori elnökének aki Wilson elődje volt.

Taft azonban egyelőre csak arra szorítkozik, hogy Roosevelttel ellen tart beszédeket.

A demokraták egyik leghatalmasabb egyénisége

James Farley főpostamester.

aki mindeddig nagy híve volt Rooseveltnak, de aki — úgy látszik kissé korán — állást foglalt Roosevelttel harmadik megválasztása ellen. Azt mondják: nem lehetetlen, hogy a demokraták jelöljék az elnöki tisztségre. Fontosabb személyiség és veszélyesebb is

Garner elnökhelyettes.

Garner a texasi földbirtokosok képviselője. Garner számára nincs szociális probléma, típusa a vidéki politikusoknak, aki különböző ügyeskedések következtében nőtt naggyá.

A lezajlott próbaválasztások Rooseveltre nézve kedvezők

Wisconsinban és Illinoisban lezajlottak már az úgynevezett előválasztások, amelyek

már megmutatták, hogy Rooseveltnak nagy esélyei vannak.

amennyiben harmadszor indul és ellenfele legfeljebb Dewey lehet, de különösebb győzelmi kilátás nélkül. Jólétesítünk azt is tudni vélik, hogy Jacksonnak, aki szintén főállamügyész, de Washingtonban és esetleg Douglasnak, a legfelsőbb bíróság tagjának is lehetnek kilátásai a jelöltségre. Mindketten Roosevelttel legbizalmasabb munkatársai. Mindezek ellenére a nehézségek, amelyek Roosevelttel harmadik megválasztásának utijában állanak, eléggé tekintélyesek. Ezt maga Roosevelttel tudja legjobban. Amikor rokona, Theodor Roosevelttel 1912-ben kísérletet tett harmadik megválasztására, az szánalmas fiaskóval végződött.

Az eddigi 27 USA elnök közül csak kilencet választottak meg másodszor.

Noha a harmadik megválasztásnak az alkotmány szerint semmi akadálya sincs, ilyen harmadik „term”

még nem fordult elő

és Roosevelttel ellenfelei szerint, ez szembehelezkedés volna a tradícióval és diktatúrara emlékeztetne. Az akadályokkal szemben áll azonban

Roosevelttel külpolitikája.

ami bizonyos, hogy igen nagy előnyt jelent a mostani elnöknek.

F. E.

FORUM FILM-ZINHAZ.

TELEFONSZÁM: 20-10.

Vetélytársnők

Jön:

A GORILLA

A löszerephen a 3 Ritz-esivér

Ez a három nagy világművelő egy foglalkozásban levő város véres bűnügyében nyomoz és a zord ügyet minden percben károlába, kacagásba fullasztja.

Ma: 5. 7.15 és 9.30-kor

Két nő harca egy férfiért. — **Caro o Lombard, Cary Grant, Kay Francis**
Fox híradó, legújabb harctéri eseményekkel.

ARADI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Éves ár... 840,-
 Negyedéves... 210,-
 Hónapos... 420,-
 Egy hó. apr. 70,-

Élesztvirkett, paprika palackban és facukorból zsír a modern kémia boszorkánykonyháján

Amióta Szent-Györgyi Albert, a Nobel-díjas szegedi professzor felfedezte a paprikában rejlő C-vitamint, azóta a magyar paprika fogyasztása mind jobban emelkedik. Nyilván ez adta az ötletet ahhoz, hogy a paprikakészletek minél eredményesebb konzerválása érdekében folyékony állapotban tegyék el a paprikát. Ebben a formában, légmentes palackokba zárva, a paprika jobban megőrzi és hosszú esztendőig is megtartja vitaminus erejét. Ez az újfajta paprika már néhány hónap óta „paprivit” néven forgalomban is van. A folyékony paprika minél nagyobb terjesztése érdekében Szegeden hatalmas konzervgyár épül, ahonnan palackozva akárcsak szállítani a világ minden részébe a paprikát. A paprikához hasonlóan a hagymát is folyékony állapotban akárcsak konzerválni. Tavasszal Makón megépült a világ első folyékony hagymakonzervgyára. Kétségtelen, hogy ez az újítás óriási üzleti lehetőségeket tár fel. Először is nagy hasznát vesznek majd a háztartásokban. Ugyanis a főzésnél a folyékony hagyma használata megkíméli a háztasszonyok kezét és szemét a hagymaaprítás kellemetlenségeitől.

Sokkal fontosabb azonban ennél az a hatás, amelyet az új találmány a hagymapiacra fog gyakorolni. A hagymát könnyen lehet majd raktározni, így hogy ezután a makói hagymatermék vidék nem lesz kitéve a tárolást ki nem bíró felhalmozott készletek miatti kártörő válságoknak.

A különböző élelmiszerek konzerválása, vagy pótlása a hadviselő államok számára elsőrendű kérdés. Ezzel nemcsak tudományos folyóirat érdekes vegyvészeti útmutató számot be, amely szintén az élelmiszertudomány irányul. Fából cukrot már gyártanak de ez a facukor még nem alkalmas emberi élvezetre. Most aztán arra törekcsenek, hogy különleges vegyvészeti eljárással a facukorból zsírnemű anyagot állítsanak elő. A vegyi eljárás lényege egy gőrcsőli zomhifala, amelyet a facukorra telepítenek. A gombák kitűnően fejleszkednek a táptalajon és életfolyamataik eredményeképpen a facukor zsírrá alakul 100 gramm facukorból ilyen módon öt nap alatt 12-15 gramm zsírt lehet előállítani.

Angliának is nagy gondja, hogy miképpen lehet minél gazdaságosabban tárolni az elsőrendű élelmiszereket. Közöttük a lisztet. A kényszerítő szükségéből a legérdekesebb új találmányok születtek. Angol élelmiszertechnikusok felfedezték egy eljárást, amelynek segítségével a szénporból sajtolt szénbriketthez hasonlóan a lisztet is téglalommá préselik. A sajtolással a liszt egy gramm veszteség nélkül igen kis helyen lehet elraktározni, ami a tengerentúli szállítás, illetve a hajóúr kihasználása szempontjából rendkívül jelentőséggel bír. Az új eljárás egyáltalában nem változtatja meg a liszt ízét. Vitamintartalmából mitsem veszít, viszont téglalommá présedezéssel annyi helyet foglal el, mint zsákban. Ugyancsak a tengeri szállítás és raktározás szempontjából fontos az is, hogy a téglalaszt nem romlik és sem egér, sem más állat nem okozhat benne kárt. Nem dohosodik, nem szív magába vizet és évekig is raktáron tartható.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 885, London 1567 és fél, Newyork 446, Brüsszel 74.95, Milánó 22.50, Amsterdam 236.75, Berlin 178, Szófia 550, Belgrad 10, Bucuresti 325.

— Ülészett a francia legfőbb haditanács. Párisból jelentik: A legfelsőbb haditanács Lebrun elnöke alatt kezdett ülészett.

— Román szenátorok látogatása Olaszországban. Bucurestiből jelentik: Román szenátorokból és képviselőkből álló csoport a közeljövőben Olaszországba utazik ahol meglátogatják a milánói nemzetközi mintavásárt.

— Ingrid dán hercegnőnek leánygyermek született. Kopenhágából jelentik: Ingrid dán hercegnő kedden reggel leánygyermeknek adott életet. Az anya és gyermeke egészségesek. Von Renthe Fink Németország meghatalmazott minisztere és Haulisch repülőbarnagy, a megszálló német csapatok parancsnoka beírták nevüket a vendégkönyvbe (Rador).

— Görögkeleti húsvéti szünet az egyetemeken és az iskolákban. Bucurestiből jelentik: Az egyetemeken és az összes iskolákban a húsvéti szünet április 20-án délelőtt kezdődik és tart május 6-án reggel 8 óráig.

— Tasmania miniszterelnökének fia résztvevő a Syll-sziget ellen hétfőn intézett légitámadásban. Londontól jelentik: Azok között az angol pilóták között, akik hétfőn támadást intéztek Syll sziget ellen, közöttük van Kosgrave repülőőrhadnagy is, Tasmania miniszterelnökének fia. (Rador).

— TELEKI PÁL GRÓF MAGYAR MINISZTERELNÖK BESZÉDET MONDOTT TÖBB FONTOS BEL- ÉS KÜLPOLITIKAI KÉRDÉSBEN. Budapestből jelentik: Teleki Pál gróf magyar kormányelnök ma este felhívta a Magyar Élet Párt értekezletén és néhány fontos bel- és külpolitikai kérdéssel kapcsolatban nyilatkozott és a rémhírtérjesztőkkel szemben is erélyesen állást foglalt.

— Kollin volt holland kormányelnök külföldi utazása. Brüsszelből jelentik: Kollin volt holland miniszterelnök, aki a népszövetség gazdasági bizottságának megbízásából tanulmányutra indult, tegnap Brüsszelbe érkezett. A belga fővárosban megbeszélést folytat politikai személyiségekkel, majd tovább utazik Párisba.

— Harmadik husztalan nap Olaszországban. Rómából jelentik: Április 24-től kezdve Olaszországban nemcsak mint eddig csütörtökön és pénteken, hanem szerdán is husztalan nap lesz.

— Amerikai akció a lengyelországi lakosság segélyezésére. Washingtonból jelentik: Potocki gróf lengyel nagykövét, hosszabb tanácskozási folytatott Sumner Welles külügyi államtitkárral, a lengyel lakosságnak nyújtandó amerikai segélyakció újirányozásáról.

— Negyvenmillió svéd korona kártérítést fizet a Szovjet évi svéd közseg bombázásáért. Stockholmól jelentik: A svéd és a szovjet kormány között meg egyezés jött létre, amelynek értelmében a Szovjet-unió kártérítést fizet Pavala közseg bombázásáért. A kártérítés összege 40 millió svéd korona.

Villanyvilágítást és telefont kap a Dalai Láma

Lhasa, a „tilos város”. Tibet fővárosa és a Dalai Láma székhelye modernizálódik. Egy angol társaság megbízást kapott a villanyvilágítás, táviró és telefon felszerelésére. Gyalog-karavánokkal és szármakon 4800 lódadán érkeztek a villamos centrálok gépei. A ládákat az utolsó vasúti végállomástól a tibeti hegyeken át gyalogsínyeken hozták sokszor 4000 méter mély szakasz szélén. A szerződést rizspapírra írták.

— Lodzot Litzmannstadtnak keresztölték át. Warthe kerület legnagyobb városát Lodzot ezután Litzmannstadtnak nevezik. Gröiser kormányvezető, birodalmi helytartó, csütörtökön közölte a névváltoztatást Hitler kancellár megbízásából a város lakosságával.

KÜLÖNLEGESSÉG

FÉRFIING-ANYAGOKBAN RUTTKAY & BOTYE-cégnél ARAD, MEGYEHAZZAL SZEMBEN

— Kozma Miklós volt magyar belügyminisztert Dániában érte a német bevonulás. Budapestből jelentik: Kozma Miklós volt belügyminiszter a Magyar Távirati Iroda elnökgazdájához az elmúlt hetekben Dániában tartózkodott, ahol a hírszolgálat és a rádiószolgálat összefüggő ügyeket tárgyalt meg az illetékes dán körökkel. A német megszállás Kozma volt belügyminisztert Dániában találta. A napokban elhagyta a háborús területet és Berlinbe érkezett, ahonnan ma utazik vissza Budapestre.

A mai költő

— Az ön költeménye rossz. Tanulja meg, fiatalember, hogy ismeretlen költőtől nem adunk le rossz verset.

A közönséghez

Az elmúlt tél folyamán a Nemzeti Gárda alakulatai nagymennyiségű ruhaneműt és élelmiszert gyűjtöttek össze és küldtek a határon levő katonaságnak.

Szeretnénk könyveket is küldeni, hogy az gyönyörködtesse lelküket és gazdagítsa szellemüket.

Ezért meleg felhívást intézünk mindenkihez, akinek adományozható könyve, képes folyóirat-sorozata, illusztrált füzet, valamint más ilyen nyomtatvány van, juttassák el a Nemzeti Gárda megveit székhelyére, vagy Bucurestibe a Nemzeti Gárdák főparancsnokságához, Str. Cobalcescu 41. szám alá.

Gondoskodunk arról, hogy mindezek az adományok haladéktalanul eljussanak a határon levő katonai egységekhez.

Egészséget!

P. Georgescu tábornok,
a Nemzeti Gárdák főparancsnoka

— A városvezetés különböző ügyköreinek beosztása. Vlad Alexandru tábornok, főpolgármester a közelmúlt napokban határozatot hozott, amelyben a közigazgatási törvény vonatkozó szakaszára való hivatkozással hatásköre egyes részeit a helyettes polgármesterekre, a vezértilkára és a szolgálati főnökökre ruházta át. A főpolgármesteri határozat kimondja, hogy a jelenleg érvényben levő törvények és rendeletek alapján számára biztosított hatáskört Bejan Romulus dr. helyettes polgármester is gyakorolhatja. Egyedüli kivétel a minisztériumokba és a tartományhoz intézendő okmányok ellenjegyzése, amelyet a helyettes polgármester csak a főpolgármester távollétében végezhet. Riscutia Moise alpolgármester hatásköre az anyakönyvvezetői tisztség betöltésére, a városi rendőrség vezetésére, a városi vagyon ellenőrzésére, a városi ügyosztályok közül a légvédelmi irodában, kervevényezési irodában, az iktatóban és az irattárban és az anyakönyvi hivatalban végrehajtandó felülvizsgálás megjeltesére terjed ki. Riscutia Moise alpolgármester elnöke a városrendezési, valamint a katonai szolgálatot teljesítőkhöz tartozóknak segélyezésére alakult bizottságoknak. A főpolgármester és Bejan Romulus dr. helyettes polgármester távollétében vezeti az összes bizottsági üléseket és aláírja az összes sürgős levelezést és városi bizonyítványokat.

Holnap ismét húzás! Ma meg vásárolhat egy szerencsés GOLOSCHMIDT sorsjegyet! (Collectura Mercur)

— A KÉNYSZEREGYEZÉS HATÁLYA ARRA A HITELEZŐRE IS KITERJED, AKIT AZ ADÓS CÉG NEM VETT FEL A HITELEZŐI LISTÁRA. Az Areca harisnygyár beperelte egyik adóst, aki röviddel a veszítette a kényszerjegyzési kedvezményt és a tel. Areca-t nem vette fel a hitelezői listára. A két alsófoku bíróság el is fogadta az Areca érvelését, mely szerint az adós cég azzal, hogy az Areca-t nem vette fel hitelezői listájára, ezzel a hitelezőjével szemben elvesztette a kényszerjegyzési kedvezményt és a teljes követelést köteles megtéríteni. Felfolyamodás folytán az ügy a tábla elé került, amely az alsófoku ítéleteket megváltoztatva a következő döntést hozta: Noha az adós cég nem vette fel a felprest a hitelezői listába s noha meglehet, hogy ezt szándékosan tette, a kényszerjegyzési kedvezményét azonban ezzel a hitelezőjével szemben sem veszítette el, mivel a hitelező cég elmulasztott bünyvadi feleletet tenni az adós ellen. Ennek megfelelően az adós cég csak a kényszerjegyzési kvótán belül köteles kielégíteni az Areca-céget.

— Öt falu dől romba Törökországban. Ankarából jelentik: Olyzat tartományban rendkívül heves földremegés volt, mely öt falut rombadöntött, öt halálos áldozatot követelt és 14 sebesültet okozott. A Kaukázusban Kars tartományban a nagy áradások árvizeket okoztak. A veszélyeztetett helységeket azonban idejekorán kiürítették és ezáltal az árvíz nem okozhatott nagyobb károkat, ennek ellenére 400 házat elöntött. (Rador).

Giurescu miniszter Rómába érkezett

Róma. (Rador.) Hétfő reggel 8 órakor Rómába érkezett Constantin Giurescu propagandaügyi miniszter Milanóból. A pálvaudvaron Pavolini kultuszminiszter és felesége, Bossy római román követ, Rocci, a külügyminiszterium sajtóosztályának főnöke, Solacolu a Rador távirati ügynökség igazgatója és még számosan váraakoztak. A két miniszter találkozása igen meleg és barátságos volt. Dél előtt 10 órakor Giurescu beírta nevét a királyi palota vendégeknyvébe, fél 11 órakor pedig felkereste Pavolinót, akivel 12 óráig tanácskozott. A vatikáni román követ fél 2 órakor a vendégek tiszteletére villásreggelit adott, amelyen megjelent Tisserant kardinális, Fedozini, az olasz Akadémia elnöke, Montini szentszéki államtitkár és még számosan. Villásreggeli után Giurescu miniszter megtekintette az 1942-ben megnyitott római világiálítás építkezéseit és elragadtatásának adott kifejezést a látottak fölött. Este a román követség palotájában disztribúció volt.

A NUF aradmegyei tagozatának alakuló gyűlése. A Nemzeti Újjászülési Front aradmegyei tagozata szerda délelőtt 11 órakor tartja a vármegyei prefektúra nagytermében alakuló gyűlést. A tagozat elnöke dr. Radu Cornel, titkár pedig a következők: mezőgazdaság: Adam Nicolae képviselő, ipar és kereskedelem: Trailescu Ionel dr., értelmiség: ifj. dr. Ispravnic Sever. A tagozat tanácstagjai: mezőgazdaság: Secula Axente, Novac Axente, Babutiu Iancu, dr. Ispravnic Sever, Birtolon Aurel, Brădean Gheorghe, Chebeleu Lazar, Memete Teodor, Bogdan Ioan és Lustrea Teodor, Iar és kereskedelem: Filip Gheorghe, Cărpănișan Romulus, Gheorghiu C. Ion, Sincăi Gheorghe, Mohor Ilie, Munteanu Gheorghe, Iovanas Traian, Trifu Petre, Jerebentiu Valeriu, Păuș Gheorghe, Értelmiség: Grosoreanu Iuliu, Bogdan Stefan, dr. Nicu Lazar, Zomatu Ioan, Codreanu Dumitrie, Văla Tiberiu, Cosma Dumitru, Buntean Dumitrie, Omescu Cornel és Ieseanu Vladimir. Az alakuló gyűlés előtt istentisztelet lesz, majd ennek végeztével a tagozat elnöke, Radu Cornel dr. üdvözlő a megjelenteket és a programot ismerteti. A gyűlésen résztvesz a 30 kinevezett tanácsos, a hatóságok és a NUF szervezeteinek vezetői. Délután 3 órakor megbeszélések lesznek a falusi és kerületi szervezetek összehívására vonatkozóan, mert ezeknek május 15-ig mindenütt az egész országban meg kell alakulniuk.

Az Aradi Közlöny „Tavaszi rejtélypályázatának” harmadik fordulójában április 7-én között rejtélyek helyes megfejtései a következők: Keresztrejtély: „Meddig hordód tele, tied a nép kegye, de ha egyszer üres, megvet minden ruhát”. Egy kis földrajz: 1. Hollandiában. — 2. Dán sziget a Keleti-tengerben. — 3. Franciaországban. — 4. Skócia északnyugati partjai mellett. — 5. Spanyol szigetcsoport. — 6. Kréta szigetén. — 7. Ochotski tengerben. — 8. Jáva szigetén. — 9. Madagaszkár szigetén. — 10. Peru és Bolívia határán. — Zenészek előnyben. 1. Hubay Jenő 2. Mozart 3. Erkel Ferenc 4. Wagner Richard 5. Poldini E. 6. Verdi Giuseppe 7. Dohnányi Ernő 8. Strauss Richard 9. Liszt Ferenc 10. Kodály Zoltán.

AZ ARADI NYUGDIJASOK KÖLCSONÖS SEGÉLYE EGYESÜLETÉNEK EREDMÉNYES MUNKÁJA. Jost tartotta meg évi rendes közgyűlést az aradi nyugdíjasok kölcsönös segélyező Egyesülete. A gyűlésen elhangzott beszámoló a jelenlévők elé tárta a nyugdíjsegélyesület múlt évi eredményes munkáját. A felvett statisztikai adatokból kiderült, hogy az egyesület 63 új taggal szaporodott és a bevétel is megnövekedett tavaly 9,028 lelei. A pénztárlap színtén emelkedett 6376 lelei, bár segélyekre ötvenezer, míg hadi-terelési alapra további 15 ezer lelt fizettek ki. Az iró összesen 270 esetben intézett el különböző ügyeket, általában mindenben segítségére voltak a tagoknak kisebb, kamatmentes segélyeket folyósítottak, olcsótízit, kedvezményes vasúti jegyeket szereztek az egyesület tagjainak. Több felszólítás után bizottságokat alkottak az alapszabályok módosítására és a szociális intézkedések megtételére, annak az érdekében, hogy az összes aradi és aradmegyei nyugdíjasok egy-egy egyesületbe tömörüljenek. A közgyűlés befejeztével a közgyűlés elnöke táviratot küldtek Üfölségének.

Április 19. nagyvásár Salontan. Nagyszalon-tán április 19-én kódo- és állatvásárt rendeznek.

Előadás „franciaország barátai” egyesületében. Az aradi „franciaország barátai” egyesületének előadás-sorozatában szerdán, április 17-én a R. Griffon tanár tart előadást „A régi franciaország felszámolása” (1789–1792) címmel. Az előadást este fél hét órai kezdettel tartják meg francia barátok egyesületének Bul. Regele F. tanár 4. szám alatti helyiségében. A belépés szabad. A következő előadást Tlucra T. Teodor, aradi kereskedelmi iskola tanára tartja, aki francia portréművészetéről beszél. Az előadást a francia portréművészet képeknek anyagát a bucsei kiséri. Ezeknek a bocsátotta rendelkezésre. A francia intézet

Husz pengőt ajánlott fel naponta minden magyar képviselő az árvizkárosultak javára

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház kedd délelőtt 12 órakor formális ülést tartott, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. A volt felvidéki képviselők ezuttal foglalták el először helyüket a kormánypart padjaiban, mert eddig együtt ültek a kereszténypart és a kisgazdák csoportja között. Most szétválasztva helyezkedtek el a kormánypart oldalán. Az ülésen Reményi Schneller pénzügyminiszter és Csáky István gróf külügyminiszter terjesztett elő kisebb jelentőségű törvényjavaslatokat, közülük előterjesztették a Romá-

niával kötött örökösödési ügyek közös megadózatásának elhárítása érdekében megállapodást is. A legközelebbi ülést április 19-én pénteken tartják. A magyar képviselőház politikai pártjai kedd délután 1 órakor Tasnády Nagy András elnökletével pártközi értekezletet tartottak, amelyen valamennyi politikai párt vezetője megjelent. Az ülésen meghatározták, hogy a képviselők fizetésükből fejébenként naponta 20 pengőt ajánlanak fel az árvizkárosultak javára egy hónapon át.

Bucegi-, Marea- és Ol-tartományok NUF vezetőinek tanácskozása. Hétfő este 6 órai kezdettel a belügyminiszteriumban Bucegi-, Marea- és Ol-tartományok NUF-vezetői Mihail Ghelmegeanu belügyminiszter elnökletével tanácskozássra ültek össze. Ezalkalommal a miniszteriumban a következők jelentek meg: Ion Gurgutu közlekedés és közmunkaügyi miniszter, Ol-tartomány királyi helytartója, Horia Grigorescu és Gh. Vantu belügyi államtitkárok, Petre Topa egészségügyi államtitkár és Durostor megye NUF szervezeteinek vezetője, Emanoil Tătarescu Dolj-megye NUF szervezeteinek elnöke, valamint a következő városok és vármegyék NUF szervezeteinek elnökei: Alez, Radcan, Romanati, N. Iovipale, Craiova, C. Teloranu, Vâlcea, Ionel Vantu, Prahova, Remus Nestor, Buzău, Victor Jinga, Hâromszék, Voicu Nătescu, Brassó, Gh. Baliff, Ploiesti, A. Negus, Brassó, R. Rosculeț, Constanta, V. Covața, Caliacra, dr. N. Isacescu, Constanta város Nemzeti Újjászülési Frontjának elnöke

Klao Sándor, a lábbal festő művész bemutatkozása az aradi közönség előtt

Kedd délelőtt nyitotta meg Klao Sándor, a lábbal festő művész képzőművészeti kiállítását a Bul. Regina Maria-uton levő, volt olasz cukrászda helyiségében, ahol a hadirokkant művész a kiállítás közönségének bemutatta: hogyan kezeli, illetve „lábalja” az ecsetet, amióta kezét megbénította az 1914-es világháború egyik repülőgéptámadása...

Klao Sándor lábbal festett képei őszinte meglepetést keltettek a látáson. Különösen ide színeskálaja aratott osztatlan sikert. Leghatásosabbak az olaszországi utja alkalmával festett képei, amelyek kitűnő naturalista érzékről tesznek tanúságot. A lábbal festő művész képzőművészeti kiállításának első napján hatalmas tömeg gyűlt a megrokkant művész munkáját, amidőn a legkisebb ecsetet is biztonságosan szorítja lábujjai közé, mint más a kezébe...

Betörést kíséreltek meg a szófiai jogszólvár lakásán. Szófiából jelentik: Vasárnapra virradó éjjel betörést kíséreltek meg Dinics ezredes szófiai jogszólvár lakásában. A kíséreltet az ezredesné vette észre és meg akarta fogni az ismeretlen betörőt, de az elmenekült, csak néhány jelentéktelen tárgyat vett magával. Egyelőre nem tudják, hogy közönséges betörésről, vagy politikai büntény kísérletéről van-e szó.

Építőipari sztrájk Budapesten. Budapestről jelentik: Kedd reggel Budapesten az építőiparban sztrájk kezdődött, amelyben mintegy 5000 munkás vesz részt.

SZEMÉLYAZONOSÁGI IGAZOLVÁNYOK LÁTAMAZÁSA. A rendőrség népesedési hivatala közli, hogy a mai naptól kezdve a VI. kerületben lakók személyazonossági igazolványát láttamozzák.

Az italmérés engedélyek áthelyezése. Az aradi kereskedelmi és iparkamara figyelemzteti az italmérési engedélyek tulajdonosait, hogy amennyiben más üzlethelyiségbe akarnak költözködni, mindenképp szerezzenek meg az új helyiségre vonatkozó átirást engedélyt, nehogy felesleges költségeket, vagy beruházásokat teljesítsenek. Még ha a választott új helyiség a templontól, iskolától és egyéb középületektől való távolság tekintetében meg is felel a törvényes rendelkezéseknek, nem engedhető meg, hogy valamelyik utcában túlságosan elszaporodjanak az italmérési helyiségek.

SZÍNHÁZ

Pénteken

„Játék a kastélyban”

Molnár Ferenc vigjátékának felújítása

A péntek esti színházi előadás során ismét Molnár Ferencnek pompás darabját, a „Játék a kastélyban” című vigjátékot mutatja be a repriz-előadások során a Kamara Színház. A „Játék a kastélyban” egyike a kiváló magyar író legszellemesebb alkotásainak, amelynek felújítására az együttes a szokott igyekezettel készül.

A pénteki előadásra jegyek naponta kaphatók a színházi pénztárnál.

*

A Kamara Színház műsora:

Pénteken este 9 órakor: „Játék a kastélyban”. Molnár Ferenc egyik remekbeszabott vizjátékának felújítása, a prózái együttes felkérésével.

A törvényhozás munkája

Bucurestből jelentik: A szenátus keddi ülésén megszavazták a mezőgazdaság pártjásáról és átszervezéséről szóló törvényi módosító javaslatot. Az ülés további során az országos társadalombiztosító intézet központjának adott felhatalmazást vitatták meg, amely szerint a betegséggyógyító pénztár árfejtés kizárásával közvetlenül gyárakból vagy a nagykereskedőktől szerezheti be gyógyszer és orvosi műszer szükségletét.

A külvárosi háztulajdonosok figyelmébe. Az aradi háztulajdonosok Szindikátusa értesíti a külvárosi háztulajdonosokat, hogy a házadó-mentességet csak abban az esetben kaphatják meg, ha nyilatkozatot adnak be a pénzügyigazgatósághoz. Az érdekeltek közelebbi felvilágosítást a Szindikátus irodájában kaphatnak. Eminescu, ucca 28. szám. Az elnökség

„Kincskeresés” egy húmedoara-megyei faluban. Hunyad megye egyik eldugott falujában, Trestiban kincskeresőknek csapott fel az egész falu lakossága. A szomszédságban terül el a Magdolna-bánya, amelyet a régi tulajdonosok 38 millió leiert adtak a Concordia Petrolifer társaságnak, amely még nem kezdte meg a bányászatot. A bánya területén, ahol 1923. óta nem volt termelés, rendszeres munka, a falu lakossága évek hosszú során át önállóan kereste az aranyat. A falu népe az évek hosszú során át szinte szerzőt logkém kezelte a bányászatot, amelynek jogtalanságát eddig meg senki sem firtatta. A tulajdonjog-változás a helyzetet azonban megváltoztatta: az új vásárló betiltotta a bányászatot. A falu népe most a miniszteriumtól kérte az ügy rendezését: vagy induljon meg a bányászattal s akkor szívesen dolgozzanak minij bányamunkások, vagy továbbra is engedjék meg, hogy saját javukra bányáshassanak. A falu népének beadványát az aradi munkafelügyelőségre továbbították, ahonnan Pucuraru Octavian munkafelügyelő szállt ki a helyszínre és a körülményeket megvizsgálva, azt ajánlotta, hogy a lakosság közvetlen tárgyalások révén teremtsen békét a kérdésben. Ha a tulajdonos társaság még nem helyez üzembe a bányát, akkor valamiképpen találjanak módot arra, hogy a lakosság továbbra is folytathassa a magánbányászatot, mert ez a falu egész népének megélhetését jelenti.

„Arad múltja” címmel tartalmas és gazdag anyagot magában foglaló könyv jelent meg a közelmúlt napokban Zeimer Alfréd tollából. Zeimer Alfréd a lo-kálpatriotizmus rajongó szeretőjével gyűjtötte össze az Arad múltjára vonatkozó történelmi adatokat, eseményeket és azokat kerek egységbe foglalva, írta meg Arad történetét a történelmi idők kezdetétől napjainkig. Zeimer Alfréd könyve érdekes olvasmány: megismereti városunkkal, Araddal az aradiakat.

Angol fényképképzőművészek nyíltak meg Clujon, Clujról (Kolozsvár) jelentik az Aradi Közlöny tudósítói: Érdekes fényképképzőművészek nyíltak meg Kolozsváron; az angol-román társaság rendezésében a „Times” fotóriportereinek legszebb és legérdekesebb fényképeit mutatják be. A kiállítás kezdeményezője, aki a kiállítást egyben megnyitja: a hírneves angol újságíró, Scotus Viator fia, ifj. Seaton Watson. A fényképképzőművészetben a szövetséges hatalmak hadereje kerül bemutatásra.

Ma utolsó nap! Vásároljon a holnapi húzásra egy szerencsés GOLDSCHMIDT sorsjegyet!
Colectura Mercur)

Rendőrségi hírek. Pötscher Péter, Căpitan Ignat, ucca mézárasmester feljelentést tett a rendőrségen Szentmárton községben kiskorú inasa ellen, aki több ezer lei értékű husárt lopott el, majd megszökött. A hűtlen alkalmazotti elfogatására megindult a rendőri eljárás. — Livovics Gábor, Tudor Vladimirescu, ucca 17. szám alatti lakos feljelentést tett csalás, leánya ellen, aki egy asszony segítségével több ezer lei értékű tűzfűt lopott el pénzéből. A feljelentés ügyében folyik a vizsgálát.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszer-tár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszer-tár, Bul. Reg. Ferdinand.
ROZSNYAI gyógyszer-tár, Pata Avram Iancu

Aradi vonatkozási ügyek a timisoarai közigazgatási bíróság előtt

A timisoarai (Temesvár) közigazgatási bírósága ma négy aradi vonatkozási ügygel foglalkozott. Mind a négy ügyben városi rendelkezések elleni jogorvoslatok szerepeltek. A négy ügy a következő: az aradi husiparosok — mint ismeretes — ismét megfellebbezték a városvezetőség azon szabályrendeletét, amellyel bevezette a vágóhidon vágott állatok hazaszállításának kizárólagosságát, vagyis azt, hogy a husokat kizárólag a város e célra létesített szolgálati útján szállíthatják. Ebben az ügyben már két egybehangzó ítélet volt, úgy hogy a szabályrendeletet élelbe léptették, mire a husiparosok az illetékes bíró fórumoktól a szabályrendelet alkalmazásának felfüggesztését kérték. Ezt elsőfokon elutasították, másodfokon pedig a husiparosok visszavonták az előterjesztést. Ettől függetlenül azonban az aradi husiparosok perújratétel iránti kérelmet nyújtottak be a temesvári közigazgatási bírósághoz és ezt az ügyet tárgyalta most a bíróság. A város képviselőiben Bejan Romulus dr. alpolgármester jelent meg, akinek előterjesztésére korainak nyilvánították a kérelmet, mert hiszen jogerős ítélet még nem hangzott el végső fokon és így perújratételnek nincs helye. Ugyancsak elutasította a husiparosok keresetét a bíróság a rendes vágatási illetékeken kívül bevezetett, ugynevezett vágóhid-alap céljaira bevezetett 50 banis járulékok ügyében, amennyiben megállapította a bíróság, hogy az ebben a vonatkozásban beadott jogorvoslat iránti kérelem alaptalan.

Pernyertesek lettek a husiparosok a várossal szemben azon városi rendelet ügyében, amellyel a községi közigazgatási rendeleti uton eltiltotta, hogy a hentesek és mészárosok lakásukon 24 óráig tovább élőállatokat istállóhassanak. A bíróság megállapította, hogy ilyen természetű szabályozás nem törvénytör, így a városi rendelet után, hanem kizárólag megfélemlő alakítások szerint elkészített szabályrendelettel.

Döntést hozott a bíróság a bérkocsik megrendszabályozásáról szóló városi intézkedések ellen beadott fellebbezés ügyében is. Az érdekeltek a vonatkozó rendelkezések 10., 11. és 12. szakaszát támadták meg. A 10. pontra vonatkozó fellebbezést elutasították, a 11. pont intézkedéseiből törölték a gummikerekek és az egyforma kocsisfértésre vonatkozó intézkedéseket, viszont érvényben maradt, hogy bérkocsikhoz csakis kifogástalan állapotban levő lovak használhatók. Végül a 12. szakaszából törölték azt a rendelkezést, hogy a bérkocsikok számára 55 év a korhatár és amely a kötelező egyenruhaviselést írja elő.

Negyvenmillió leies visszaéléssel

vádolják a posta néhány
főtisztviselőjét

Bucuresti. A közlekedésügy és a belügy-minisztérium feljelentésére a bucurestii ügyész cég bevezette a vizsgálatot a posta igazgatóság kereskedelmi osztályának néhány főtisztviselője ellen. A feljelentés szerint a meggyanusított tisztviselők mintegy 40 millió lejtel károsították meg a postát, meg nem engedett célokra használva fel ezt a hatalmas összeget, amelyből néhány nagyobb szállítási vállalat, valamint a szóbanforgó tisztviselők profitáltak.

A pontos és gyors szállítás ösztönzése érdekében a posta vezérigazgatósága a közlekedésügyi minisztérium hozzájárulásával prémiumokat létesített azon szállító cégek számára, amelyek fokozottabb tevékenységet fejtenek ki a csomagoknak postán való továbbítása terén. A prémium a szállítási illeték 5—20 százalékát képviselte. Minthogy a szállító cégek egyike sem tudta volna külön elérni a maximális jutalmat, egyetlen cégre összpontosították a szállításukat, amely így felvehette a maximális hányadot. Az eképpen elért hasznot természetesen megosztották a szállító cégek között, de részesültek belőle azok a tisztviselők is, amelyek e rendszer bevezetéséhez hozzájárultak és amelyeknek egyébként az lett volna a feladatuk, hogy a postai szállítást ellenőrizték.

KAMARA SZINHÁZ

Pénteken este 9 órakor:

**Játék
a kastélyban**

MOLNÁR FERENC nagyszerű vígjátékának repríze

Jegyek elővételben a színházi pénztárnál.

SPORT KÖZLÖNY

Sorsdöntő csatát viv vasárnap Aradon az AMEFA csapata

A nemzeti bajnokság hatodik tavaszi fordulója

Az NB első osztályának hatodik tavaszi fordulóját bonyolítják le ezen a héten és a sorsolás úgy hozta, hogy Bucurestiben 3. Timisoaran (Temesvár) kettő, Aradon pedig egy mérkőzés kerül lejátszásra. Ezek a következők:

AMEFA—U. Tricolor
Ripensia—Rapid
CAMT—Gloria CFR
Venus—UDR
Juventus—Victoria
Sp. Studentesc—Carpati.

Aradon az AMEFA sorsdöntő mérkőzéshez érkezett. Lenni, vagy nem lenni — ez a kérdés ma, amikor még hat mérkőzése van hátra a csapatnak és a nyugodt bennmaradáshoz 7—8 pont szükséges. Hol lehet ezeket a pontokat megszerezni, ha nem elsősorban az otthoni mérkőzéseken? Aradon az Unirea Tricolor, a Rapid és a Sp. Studentesc fognak még vendégszeretelné, míg az AMEFA a Ripensiahoz, a Carpathihoz és a Victoriahoz látogat még el a tavaszi idény folyamán. Az Aradon szereplő bucuresti-i ellenfelek közül kétségtelenül nem az U. Tricolor a legerősebb és így a bennmaradás szempontjából döntő fontosságú a vasárnapi összecsapás. Óriási kiűdelem várható, mert az U. Tricolor is — hatodik helyezése ellenére — szintén a kiesés ellen küzd (már a két utolsó bucuresti-i csapat is

kiesik). Összel Bucurestiben az AMEFA 3:0 arányban győzött.

*

Temesváron a Ripensia a Rapiddal mérte össze erejét és noha a Ripensia hétről-hétre javuló formát mutat, a Rapid győzelme mégis valószínűbb. Összel is a Rapid győzött, bár csak 3:2 arányban. A másik mérkőzésen a Gloria CFR együttesét a CAMT látja vendégül. Kemény küzdelem várható ezen a meccsen és a CAMT — ha nagy harc után is — előreláthatólag megszerzi a bajnoki pontokat. Összel 2:2 volt az eredmény.

*

Bucurestiben igen nagy érdeklődés a Venus—UDR mérkőzést előzi meg, amelyen az UDR megkésérítheti a bajnokságot perceit. Döntetlen nem is volna különösebb meglepetés, de ha a Venus ismét formába lendül, esetleges győzelme is lehetséges a kitűnő UDR felett. Az őszi mérkőzésen a Venus 3:0-ra győzött. A Juventus—Victoria mérkőzésen a Juventus az esélyes, annál is inkább, mert a Victorian már a győzelem sem segít. Az őszi mérkőzés gólnélküli döntetlennel végződött. A Sp. Studentesc—Carpati meccs hatalmas pontharcot ígér és az otthoni környezet következtében a diáksapat az esélyesebb. Összel 1:1 arányú döntetlen volt az eredmény.

Kiket vesztett el

Finnország a háborúban?

A szovjet—finn háború idején a legkülönbözőbb hírek terjedtek el a finn sportolók hősi halálával kapcsolatban. Az alábbi jelentés pontosan közli azoknak a névsorát, akik a háborúban meghaltak: Höckert 5000 m-es olimpiai bajnok, Wassenius gyorskorcsolyázó világbajnok, Uosikinen és Norama tornászok, Vartiavaara pisztolylovó, Peussa 800 m-es bajnok, Tolamo tiztusa bajnok, Helle rövidtávúfutó bajnok, Erone, Finne és Nurminen válogatott labdarúgók, Martelin világrekorder és az olimpiai maratonfutás harmadik helyezettje, Kurkela 800 m-es futó, Ristola jégkorongjátékos, Rinthanen kerékpárversenyző, Saarela, a munkásszövetség legjobb birkózója, Johansson kajakversenyző, Holme, modern öttusa versenyző, Björkstén, a finn tenisz-ranglista negyedik helyezettje. A versenyzőkön kívül elesett még számos sportvezér is.

A kerületi bajnokságban

vasárnap ismét csak három mérkőzés szerepel műsoron és pedig: Astra—Tricolor, SGA—Crisana CFR és CAA—Titanus mérkőzések, míg az Olimpia a Gaiánától, az Intelegera pedig a Banatul-tól szerez játék nélkül két-két pontot.

A magyar bajnokság állása:

1. Hungária	20	14	3	3	55:23	31
2. Újpest	20	12	5	3	46:25	29
3. Kispest	20	12	2	6	57:33	26
4. Ferencváros	19	13	0	6	50:29	26
5. Törekvés	20	10	4	6	35:32	24
6. Elektromos	20	10	4	6	40:38	24
7. Szeged	19	10	3	6	39:33	23
8. Gamma	19	8	3	8	33:34	19
9. Bocskai	20	8	3	9	28:45	19
10. Szolnok	19	8	3	9	28:31	18
11. Haladás	19	8	1	10	32:41	17
12. Taxisok	19	5	2	12	30:50	12
13. Kassai AC	19	3	2	14	18:68	8
14. Nemzeti (visszalépett).						

O A magyar bajnokság heti műsora. A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra: Ferencváros—Kispest, Törekvés—Elektromos, Haladás—Újpest, Szeged—Gamma, Kassa—Bocskai, Szolnok—Taxisok.

**Hirdessen
az Aradi Közlöny-ben**

O Az április 23-iki A) ligás mérkőzések látékvetőit. A központi bírókudó bizottság kijelölte az elmaradt és április 23-ára kitűzött két A) ligás mérkőzés játékevetőit és ezek: Bucurestiben: Juventus—CAMT, bíró: Petru Vasile, Clujon (Kolozsvár): Victoria—Rapid, bíró: Riter.

O UJ KÖZÉPCSATÁR AZ AMEFA-BAN. Az AMEFA vezetősége megállapodott a Medias-i (Meggyes) Spártával, Ludwignak, a Sparta játékosának átvételére vonatkozóan, aki a piros-fejete csapatban múlt héten a Gloria elleni előzmérkőzésen sikeresen mutatkozott be. Ludwig valószínűleg a középcsatár posztján vasárnap már szóhoz is jut az Unirea Tricolor elleni mérkőzésen.

TEKESPORT

A TEKE CSAPATBAJNOKSÁG ÖTÖDIK FORDULÓJÁBAN április 21-én vasárnap ismét egy „derby” kerül lejátszásra, mikor is az AAC átsza-le saját pályáján az Infratirea ellen bajnoki mérkőzést. Nagy érdeklődés előzi meg a vasárnapján lebonyolításra kerülő Metajurgist—Prieten mérkőzést is, mert a vasasok mindig jó formát árszot-tak ki a „Barátok” ellen. Harmadik mérkőzés a Tricolor-pályáján háziderbyje lesz, a Tricolor és Transilvania között. A mérkőzéseket a szabadnapos Fortuna játékosgárdájából delegált bíró vezetik le.

A TEKE CSAPATBAJNOKSÁG ÁLLÁSA

A teke csapatbajnokság vasárnap lebonyolított negyedik fordulóját ismét az Infratirea csapatát hozta élre az A) csoportban, után a Prieten szabadnapos volt. Esemény még a Fortuna első tegyük hozzá hősiesen kiharcolt — győzelme, melyet most már nincsen nyeregen csapat a bajnokságban. A B) csoportban Metajurgist visszavette harmadik helyét és a Fortuna elkerült az utolsó helyről. A bajnokság állása a következő:

A) CSOPORT

1. Infratirea	9	8	—	1	1917	1665	16
2. Prieten	9	7	—	2	1845	1658	14
3. AAC	9	1	—	2	1898	1640	13
4. Tricolor	9	1	—	5	1730	1884	8
5. Metajurgistul	9	3	—	6	1654	1766	6
6. Transilvania	9	2	—	6	1587	1732	5
7. Fortuna	1	1	—	9	1654	1940	2

B) CSOPORT

1. AAC	9	8	—	1	1627	1063	16
2. Prieten	9	6	—	1	1565	1258	13
3. Metajurgistul	9	6	—	3	1408	1151	12
4. Tricolor	10	5	—	1	1587	1419	11
5. Transilvania	9	3	—	6	1166	1300	6
6. Fortuna	10	2	—	8	1047	1469	4
7. Infratirea	10	2	—	8	823	1563	4

NÉGY MILLIÁRDOT SZÁNT A HÁBORURA ANGLIA

**hét milliárd fontos nemzeti jövedelméből, ha
a küzdelem totálissá válik és hosszabb ideig tart**

Londonból jelentik: — Mennyi pénzünkbe kerül a háború?

A szakkörökben azt mondják, hogy a jelenlegi háború minden valószínűség szerint legalább annyi pénzbe kerül az országnak, mint a világháború, tekintve véve persze azt is, amit általában „megváltozott viszonyoknak” nevezünk. De az sincs kérdés, hogy a mostani hadviselés drágább lesz az 1914-esnél. Ha például a háború élet-halálharccá szeljesül, az angol kormány

kénytelen lesz a nemzeti jövedelemnek több, mint felét igénybe venni.

Ez a nemzeti jövedelem 1939-ben hatmilliárd font volt, a szakkörök azonban arra számítanak, hogy az ország jövedelme a háború alatt lényegesen emelkedik, mert Angliának többet kell termelnie, mint az előző években. Ilyen körülmények között feltételezhető, hogy

Anglia háborús nemzeti jövedelme körülbelül évi hatmilliárd font lesz.

Ebből az összegből pedig az állam a háború totálissá válása esetén egyes szakértők szerint kétmilliárdot, mások szerint pedig négy milliárdot fog igénybe venni.

Néhány adóztatási probléma

1939 szeptemberében végén Simon kincstári kancellár bejelentette Anglia háborús, tehát rendkívüli költségvetését, s egyben az 1939-es év második költségvetését (az első a megszakított időben: áprilisban tárgyalták le és fogadták el). Ez a „Second Budget” lényegében nagyobb volt, mint az első s ehhez képest az egész vonalon lényegesen magasabb adókkal operált, mint elődje. Ennek eredménye révén Anglia 1939-es adókból való bevétele körülbelül 1.150 millió font volt, amelyhez még hozzá kell venni 150 millió font házádot. Ez az összeg (1.300 millió font) alig több, mint egyharmada a négy milliárdos elgondolásnak.

Az adózás problémájával kapcsolatban sokan akadnak, akik azt hangoztatják itt, hogy

háború terhét főleg a gazdagokra kell kiróni.

Ezzel kapcsolatban valószínűleg sok ember (a külföldi szemlélőket is beleértve) számára okoz meglepetést Geoffrey Crowthernek, a „The Economist” szerkesztőjének az a nemrég „közvetett” analízise, amely szerint Anglia gazdag embereinek feljűnően kevés pénz maradt adójuk kifizetése után.

A „gazdagság” meghatározásánál Angliában

Hiányzik kétmilliárd font...

Ezeknek a körülményeknek pontosabb megértéséhez tudnunk kell, hogy Anglia lakosainak mindössze hét és fél százaléka (összesen 3.600.000 ember) fizet jövedelmi adót (beleértve a százezer „gazdagot” is). A jövedelmi adó kötelezettség minimuma ugyanis a mi szemünkkel nézve rendkívül magas. A nagy átlagban az a helyzet, hogy női ember évi 125 font jövedelem alatt, nő ember 250 font, egy gyermekes házaspár 300, két gyermekes 350, három gyermekes 400 font évi jövedelem alatt, semmi jövedelmi adót nem kell fizessen. Anglia lakosainak kilencvenhárom százaléka tartozik ide. Ezek nem fizetnek közvetlen adót, mert az adóad. miniszterrel olyan sokba kerülne, hogy alig lenne érdemes foglalkozni vele. Ezt a hatalmas néptömeget az angol kincstár közvetve adóztatja meg, a fogyasztási adó különböző nevei révén. Az elgondolások szerint tehát egyszerűen emelni lehetne a jöve-

Kölcsönből? Kényszerkölcsönből?

Erre az elgondolásra azonban nem kerül sor, sem akkor, ha négy milliárdra lesz szükség, sem ha csak a fele. Az adókat minden valószínűség szerint bizonyos mértékig fokozni fogják, ez tudniillik feltétlenül szükséges az infláció feltartóztatására.

A második pénzforrás a kölcsön. Angliáról jéven szó, természetesen úgynevezett belső kölcsön jöhet szóba. Egy ilyen hadikölcsönt — mint ismeretes — három százalékos kamattal kellett nemrég bocsátottak ki. A kölcsönt tulajgyezték.

A kölcsönnel kapcsolatban érdemes tudni, hogy

A jelenlegi hatmilliárd fontos nemzeti jövedelméből a fiskus körülbelül egy és egy negyede milliárdot (1200 millió fontot) vesz el adóban és illetékekben, tehát a termelőknek és fogyasztóknak kb. 4800 millió font marad, ha azonban az állam négy milliárdot venne később igénybe a várható hétmilliárd font nemzeti jövedelméből,

akkor az ország rendelkezésére álló anyagi keret hárommilliárdra esik vissza.

Ez azt jelenti más szóval, hogy az angol termelőnek és fogyasztónak harminc százalékkal kevesebb anyagi erő áll rendelkezésére az eddiginél.

Ez a körülmény közgazdasági nyelvre lefordítva a fogyasztás korlátozását jelenti. A fogyasztás korlátozásával kapcsolatban pedig az angol közgazdászok felhívják a közönség figyelmét arra, hogy ez a „kellemetlen tényező” nem mellékkörülménye a háborúnak s még kevésbé olyan mellékkörülménye, amit ügyes pénzügyi politikával el lehet kerülni.

A fogyasztás korlátozása ugyanis egyenesen célja a háborús gazdaságnak.

Nemhogy el lehet kerülni, hanem — jelenleg, — muszáj előidézni.

általában az évi kétezer fontnyi jövedelmet veszik alsó határul.

Akinek tehát ennyi évi jövedelme van, az már Angliában is „gazdag”. Ilyen ember azonban a legújabb statisztikák szerint, alig százezer akad Angliában. Ezeknek az évi összjövedelme 500 millió font s ebből az állam majdnem 250 milliót vesz el már a békében adó fejében. A „gazdagok” jövedelmének tehát felét már évek óta elveszi az állam. Ha pedig a vagyonszósztály jövedelmével kapcsolatban

egészen drasztikus eszközökhöz nyúlna, tehát mondjuk évi kétezer font jövedelemen felül, mindent elvenne, — egy másik meglepetés: mindössze hatvanmillió font adó többé-kevésbé jutna.

Ilyen körülmények között, ha a szükséges pénzt adózás útján akarnák előteremteni, a közepes keresetű, sőt a szegény ember adóját is alaposan fel kell emelni. „Szegény” Angliában, gazdasági értelemben, általában az, akinek évi jövedelme nem éri el a kétszázötven fontot. Az pedig, akinek évi jövedelme a 250 és a 2000 font közé esik, alkotja anyagi értelemben a tulajdonképpeni középosztályt. Közel 3 és félmillió ember tartozik ide.

delmi adókujcsot, valamint a fogyasztási adókat, másképp be lehetne vezetni az általunk már jól ismert forgalmi adót.

Ha azonban az állam hajlandó is lenne ezekre a drasztikus intézkedésekre, tehát évi kétezer fonton feül elkobozna minden jövedelmet, a jövedelmi adót a maximumra emelné és bevezetné a forgalmi adót, a számítások szerint

mindössze az ötödennél, hogy a jelenlegi 1300 millió font helyett körülbelül 2000 millió font lenne a jövedelme.

A négy milliárdos elgondoláshoz tehát még mindig hiányzik kétmilliárd font. Ha ellenben a kétmilliárdos elgondolást vajóztatják meg, a fenti számadatakból világosan következik, hogy Anglia, óriási áldozatok árán ugyan, de szinte kizárólag az adópréss megszorításával kifizeti a háború esetleges költségét.

Anglia évenként nem kevesebb, mint négy-öt százmillió fontot takarít meg

és nem kevesebb, mint ötszázmillió fontot költ évenként fökeberendezése fenntartására és megújítására. E műveleteknek nagyrészt a háború befejezése utánra lehet halasztani s a számítások szerint erre százötvenmillió font is elég. Ilyen módon évi hétszázötvenmillió font állana rendelkezésre kölcsönre, amelyet esetleg kényszerrel is igénybe lehetne venni.

Ha azonban ez sem lenne elég, számítani lehet arra is, hogy a megtakarított pénzüsszegek a jö-

vőben a magas adók dacára emelkedni fognak. Ez a furcsa körülményt pedig az idézi elő, hogy a totális háború esetleg felfalja a közönség jövedelmének felét s ilyen módon a közönség egy részének — vagy ha úgy tetszik: nagyrészt — még mindig marad felesleges pénze, mert hiszen a korlátozások és hiányok következtében kevesebbet költ.

HEGEDÜS ADAM

Jinga volt alminiszter felvetette a külállamokban élő románság hazatelepítésének kérdését

A képviselőházban a telepítési törvény általános vitája során többek között Victor Jinga volt nemzetgazdasági alminiszter mondott érdekes beszédet, amelyben felvetette a más országokban élő románok hazatelepítésének kérdését is.

Jinga mindenekelőtt kiemelte a földművelésnek, mint társadalmi rétegnek különleges és alapvető fontosságát. A telepítéseknek — mondta ezután — sokféle célja van, de a nemzeti célzat a kiemelkedő. A telepítés révén meg akarjuk erősíteni határainkat.

Jinga megemlítette még a telepítések fontosságát azokon a helyeken, ahol a születések száma s így az életképesség csökkenő irányzatot mutat, végül pedig a következőket jelentette ki:

— Még egy kérdés lenne: annyi és annyi román él a környező és a távolabbi országokban. Így Szovjetországra 350 ezer, Jugoszláviában és az ottani Bánságban 280 ezer, Ukrajnában és Bulgáriában 120 ezer, Görögországban 200 ezer, Albániában 40 ezer, Magyarországon 50 ezer és Csehszlovákiában 15 ezer, vagyis összesen 1 millió 200.000 — 1 millió 500.000 román, talán még több is. Ezeket jól átgondolt politikával az országba lehetne hozni, sőt tárgyalásokat lehetne kezdeményezni lakosságcsere iránt.

Itéletidő pusztított Braila, Galati és Constanta környékén

Hétfőn hatalmas vihar söpört végig Braila, Galati és Constanta megyékben. Az orkán-szerű vihar hatalmas zápor kíséretében Brailában megakadályozta a városi közúti közlekedést, számos külvárosi házat elárasztott vízzel és összerombolt. A megyében a szélorkán házak ezreinek ablakát szarta be, telefon és távíróösszeköttetéseket elszakított, számos házat és gazdasági épületet döntött romba. A vihar elvágta a várost a megyétől és a szélvész annyira felkorbácsolta a Duna hullámain, hogy a folyón a közlekedés lehetetlenné vált. A mentőcsapatok egész éjjel szolgálatban állottak. Galatiban már két napja dühög az elemek csatája. A zápor a város számos uccáját öntötte el és a Duna vizállását a maximumra növelte. A Pruth a hatalmas záporosó következtében megáradt, kilépett medréből és számos falut elöntött. Az illetékes hatóságok az árvíz sújtott falvak kiürítésével foglalkoznak. Constanta környékén a vihar háztetőket sodort le. Távbeszélőpóznákat és kerítéseket döntött ki. A szélvész a tengerpartról a fővárost a város főterére szórta, amely vastag rétegben fedte be az uccákat. Az orkán könnyen végzetessé válható vasúti szerencsétlenséget is okozott a Medgidia-Bazargioi vonalon, ahol hat vasúti kocsit elindított és nekilökött a szemközti jövő személyvonatnak. A vonat vezetője idejekorán értesült a veszélyről, megállította a mozdonyt, ennek ellenére az összeütközés elég erős volt, sebesülés azonban nem történt. A vasutiság az ügyben a vizsgálatot megindította.

Az elmúlt nap folyamán az ország különböző részeiből érkeztek jelentések esőzésekről, melyek Moldva és Besszarábia egyes vidékein nagy árvizeket okoznak. Az államvasút a Barlad-galati és Barlad-tecuji utvonalon beszüntette a közlekedést. Ugyancsak szünetel a vasutösszeköttetés több dunai kikötővel is. Constantai jelentések szerint a Fekete-tenger partján orkán dühög, mely több helyen jelentős károkat okozott.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Maximálják a cipő és a ruha árát

A nemzetgazdasági minisztériumban működő bizottság határozatai

A természetes fokozásáról és az ellenőrzéséről szóló március 4-iki törvény értelmében a nemzetgazdasági minisztérium alapítja meg tudvalevőleg a különböző árucikkek árát. Mint ismeretes, több cikk árát, mint: a talp a bőr, a gyapjú, a fab, stb már meg is állapították. A további ár-megállapítások érdekében a nemzetgazdasági minisztériumban alapos tanulmányozási és ellenőrző munka folyik.

Ebből a célból értekezletre hívták össze az ellenőrzéssel megbízott összes felügyelőket és ezen az értekezleten Traian Mănescu, a minisztérium vezértitkára elnököl. A felügyelők jelenlétségükben közölték, hogy számos kereskedő a növekvő terhek ellenére szerény haszonnal elégedett meg és alig emelte a múlt év szeptemberi árakat. Ugyanakkor azonban egyes helyeken árdrágítást is tapasztaltak.

Az értekezleten megállapították, hogy egyes március 4-iki árak, amelyeket tudvalevőleg a minisztérium által történő új ár-megállapításig emel-

ni nem lehet, megengedhetetlenül magasak és ezeket sürgősen miniszteri határozattal le kell szállítani.

A minisztérium ezért elhatározta, hogy azon nagyvállalatok, amelyek nagy mennyiségekben forgatumba kerülő fogyasztási cikkeket termelnek, haladéktalanul mintákat juttassanak el a különböző árufajtáikról a minisztériumba, az önköltségi ár feltüntetésével együtt. A minisztérium minden egyes árucikk esetében megállapítja majd az árakat a minőség és az önköltségi ár figyelembe tartásával.

Az említett értekezleten a ruházati cikkek, valamint a cipők árát tanulmányozták. A cipőkkel kapcsolatban elvben elhatározták, hogy három csoportot állapítsanak meg: box-cipő, valamint chevreaux és bizony-cipő, valamennyi bel-földi gyártmány. Az ezen bőrökből készült cipők esetében maximális árakat állapítsanak meg.

A maximálásra kerülő ruházati cikkek osztályozása fölött még nem döntöttek.

A tőzsdeügyletek és a nemzetvédelmi illeték

Az aradi árutőzsde közli, hogy a tőzsdén kötött ügyletek közül a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték alóli mentesség a törvény 21. szakasza értelmében csak az állampapírokra vonatkozik. Minden más tőzsdei ügyletek után tehát jövedendő a kétszázalék. Adóbonok eladása — ha nem a tőzsdén történik — ugyancsak kétszázalékos illeték alá esik.

Az ügyletek megkötésénél figyelembe vevendő

a március 4-iki árellenőrzési törvény ama rendelkezése, amely szerint a törvény hatálya alá tartozó árucikkeknél a március 4-iki árak nem emelhetők. (Ez a rendelkezés azonban nem vonatkozik a mezőgazdasági és szőlészeti termékekre). A spekulatív törvény hatálya alá eső közszükségleti cikkek vonatkozásában továbbra is érvényben maradtak ennek a törvénynek a rendelkezései.

Betiltotta a kormány a buza kivitelét

Bucuresti. A kormány gazdasági bizottsága tegnap Tatarescu miniszterelnök elnökletével tanácskozást folytatott és a földművelésügyi, nemzetgazdasági, valamint a külkereskedelmi miniszter véleménye meghallgatása után elhatározták a buza kivitel lefüggesztését. Az érvényben lévő szerződéseket teljesíteni fogják.

A nemzetvédelmi, légiügyi és haditengerészeti miniszterek beszámolója után elhatározták a hadsereg és a vasutak számára szükséges fűtőanyagok szén-, nyersolaj-, benzinkészletek tartásként.

Május elsejéig meghosszabbították a névre szóló részvények bejelentésére vonatkozó határidőt

Az április elsején megjelent pénzügyi törvény értelmében a nem névre szóló részvényekre évi 0.50 százalékos aránylagos illetéket vetettek ki. A pénzügyminisztérium ezzel kapcsolatban rendeletet adott ki, amelyben utasította a részvénytársaságokat, hogy 1940. április 15-ig adóvallomást adjanak be a csak szabadforgalomban jegyzett, vagy pedig a nem jegyzett részvényekről. Most a pénzügyminisztérium újabb rendelettel közölte, hogy

ezt a határidőt május elsejéig meghosszabbítja.

Itt írjuk még, hogy április 20-ikán jár le az a határidő, amelyen belül a részvénytársaságok be kell jelentsék a pénzügyvizsgálóság az 1939. évre megszavazott osztalékokat. A kereskedelmi vállalatok esetében az osztalékokra 9, az iparvállalatok esetében 7, míg a bankok esetében 11 százalék adót vetnek ki.

Száz vagon faragottfa, pengő ellenében történő kiszállítására adott engedélyt a külkereskedelmi minisztérium

Részletesen ismertetjük az Ugir keretében működő Fakivitel Szindikátus új fűrészárúkieljárás-jegyzékét, amely 25—30 százalékos áremeléssel a magyarországi fűrészárúexport fontban, vagy dollárban történő számlázását írta elő. Mivel a magyar exportőrök — szakmai körök szerint — nem tudják teljesíteni ezeket a feltételeket, az árjegyzék eladási feltételét már az életbe lépést követő héten módosították és engedélyezték a szél-deszka továbbra is pengőben történő számlázását. A Fakiviteli Szindikátus — a kormány hozzájárulásával közelebbről a bányafa pengőben történő elszámolását is engedélyezni fogja.

Szakkörökben egyébként valószínűnek tartják, hogy az Ugir-árjegyzék eladási feltételei április 15. után gyökeres revízió alá kerülnek és az erős devizában történő számlázás teljes felfüggesztésével ismét visszaállítják a régi rendszert. Ezt a feltevést fakiviteli körökben azaz is alátámasztják, hogy a külkereskedelmi minisztérium engedélyt adott egyik nagy fatermelő vállalatnak 100 vagon faragottfa pengő alapon történő kiszállítására.

Itt írjuk meg, hogy a Magyar Nemzeti Bank

kliringegyenlege, mely az év elején még meghaladta a négyszázmillió lejt, az utóbbi hónapok folyamán eszközölt magyar áru-és nyersanyagszállítások következtében körülbelül felére csökkent. Valószínűleg ez a körülmény készteti a kormányt a fűrészárúexport eladási feltételeinek módosítására.

— HÉTFÖN ÉLETBELÉPETT A MAGASABB SZEMÉLYSZÁLLÍTÁSI VASÚTI DÍJSZABÁS. A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy a személyszállítás díjszabásának 10 százalékos emelését április 15-iki hatállyal léptessék életbe. Ezt a többletet tudvalevőleg egy a személyvonatokra szóló jegyek, mint a gyorsvonati pótdíj esetében alkalmazzák. A személy-podgyászok, valamint a tikettek ára változatlan marad. A minisztertanács jegyzőkönyv, amely a magasabb díjszabások bevezetését engedélyezte, ugy intézkedett, hogy ezek a CFR hivatalos lapjában való megjelenéstől számított 30 napon belül lépnek életbe. Mivel az új díjszabás a CFR hivatalos lapjának április 9-iki, 1170. számában jelent meg, eredetileg május 9-ikén kellett volna életbe lépnie az emelt díjszabást. Ami az áruszállítási díjszabást illeti ezt tudvalevőleg 15 százalékkal emelik és ez az emelés május 10-től lép életbe.

A kétszázalékos nemzetvédelmi illeték felszámítása

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara közli:

A 2 százalékos nemzetvédelmi illeték alól mentesek: a kenyér, liszt, tengerisó, só, cukor, hus, zsiradékok (vaj, zsír, ételolaj), tej, zöltségek, az országban termelt gyümölcsök, minden főzelék (kivéve az ipari termékeket és a konzervgyárak termékeit), az állami egvedáruság (C. A. M.) termékei, belyeg, petroleum, ujságok, folyóiratok, valamint a mezőgazdasági termékek, ha azokat a falusi termelők közvetlenül adják el a piacokon, vásárokon, vagy kereskedőknek, valamint a lakásokban végzett eladások.

Minden más eladás a 2 százalékos illeték alá esik. Az illetéket a vevő tartozik fizetni. A kereskedők hazafias kötelessége, hogy a belyeg minden esetben felszámítsa. Vitis esetekben is jobb, ha a kereskedő a belyeg ráteszi a jegyzékre, tekintve ennek az illetéknek annyira időszerű hazafias célját. Ha így jár el, nem kockáztatja, hogy esetleg megbírságolják s hogy abba a gyanuba keveredjék, mintha hiiján volna a hazafias érzésnek. Az aradi kereskedelmi s iparkamara a hozzáintézt ismételt kérdésekre vonatkozólag ezt a tanácsot adja tagjainak.

— BEZÁRTAK KÉT ÜZLETET, mert felvágottat árult hústalan napon. A nemzetgazdasági minisztérium a focsani-i polgármestert hivatali kihágási jegyzőkönyve alapján elrendelte Vintila Constantinescu focsani-i kereskedő üzletét 2 napra bezárni, amiért március 22-ikén, pénteki napon felvágottat árult üzletében. Andrei Armarche, ismail-i éttermi üzemét három napra zárták be, mert március 29-ikén, pénteken bárányhúst főztek az étterem konyháiban.

— AZ ÁRAK JELZÉSE A KIRAKATOKBAN. Az aradi kereskedelmi és iparkamara felhívja a kereskedők és iparosok figyelmét arra a körülményre, hogy az ár ellenőrzéséről szóló törvény végrehajtás utasítása értelmében a kirakatokban árjelző táblázatok elhelyezése nem szabályszerű. A rendelet szerint magára a kirakatban elhelyezett árucikkre kell rátenni az árát jelölő cédulát. A kamara nyomatékosan kéri tagjait, hogy pontosan alkalmazzanak ehhez, nehogy kellemetlenségnek vagy bírságolásnak tegyék ki magukat.

— ROMÁN, NÉMET ÉS OLASZ TÖKÉSEK CELLULÓZEGYÁR ALAPÍTÁSÁRÓL TÁRGYALNAK A DUNA-DELTAÓL KITERMELT NÁD FELDOLGOZÁSÁRA. Bucurestiből jelentik: Már ismertettük azt a nagyarányú tervet, amely szerint a Duna-Delta és a Dunamentén levő mocsaras területek kitermelt nádat cellulózegyártásra akarja egy tökéscsoport felhasználni. Ezt a tervet német szakértők vetették fel, azonban ennek megvalósítására eddig nem került sor. Amint most értesülünk a Duna-Delta és a Duna mocsaras területein levő nád feldolgozásának kérdése is, még napirendre került, a Duna-Delta közelében román, német és olasz szakmai tökések részvételével cellulózegyár felállítását tervezik. A tárgyalások ebben az irányban folynak.

Felhívás a cukorrépa-termelőkhöz!

A Nemzetvédelmi Minisztérium f. évi március 17-én kelt 131.221. sz. közbenjárására a Nagyvezérkar hozzájárult, hogy az összes cukorrépa-termelők a répa-munkálatok idejére a katonai szolgálat alól mentesítve legyenek.

Felhívjuk cukorrépa-termelőinket, hogy a községi megbízottainknál, vagy a cukorgyári irodában a szükséges katonai adatok, valamint katonai szolgálatra berendelt igavonó állataik, járműveik és szerszámaik összeírása végett haladéktalanul jelentkezzenek.

A később szerződő termelőink felmentési ügyét szerződésük beérkezése után fogjuk a Nagyvezérkarhoz felterjeszteni

Aradi cukorgyár.

A borbélyok a betegpénztári járulékokat nem osztályozás, hanem a tényleges fizetések után fizetik

A kolozsvári Borbély és Fodrász Céh tagjait már hónapokkal ezelőtt az alkalmazottak betegpénztári járulékaik szempontjából különböző csoportokba osztották és a kategóriákba megszabott járulékokat kellett az alkalmazottak után a betegsegélyező pénztárnál befizetni.

Ez volt a helyzet Temesváron is, ahol az érdekeltek borbélyok az új osztályozás ellen állástfoglalnak, mert voltak egyes borbélymesterek, akiket az új beosztás többezer lei megterheléssel is érintett. A temesvári borbélyok a betegpénztárnál működő választottbírók elé vitték az ügyet, amely ügy döntött, hogy a betegpénztári járulékokat nem a megállapított csoportok szerint, hanem az alkalmazottak tényleges fizetése után kell jeróni. A kategóriákba beosztott üzleteknek az elsőosztályú borbélyok az alkalmazottak után a 6. számú, a második osztály borbélyai az 5. számú, míg a harmadik osztály borbélyai a harmadik számú üzleket fizették. Ezzel szemben a választottbírók kimondta, hogy a fix fizetés lesz továbbra is a betegpénztári járuléka alapja.

A bucaresti betegsegélyzőpénztár igazgatósága egyébként utasította a kolozsvári betegpénztárt is, hogy a borbélyokat úgy osztályozza, hogy a tényleges kereset után április elseje után már az új illetéket vessék ki. A Központi Borbély Céh vezetősége felhívta a kolozsvári borbély céh vezetését, hogy lépjen érintkezésbe a helyi betegpénztár igazgatóságával, hogy az új osztályozást közös megegyezés alapján hajtsák végre.

Emelkedett a múlt évben a csődök száma

Az igazságügyminisztérium kimutatást tett közzé, amelyből kitűnik, hogy 1939. folyamán az egész országban 484 csődkerést adtak be, az 1938. évi 394 kéressel szemben. Így tehát 1939-ben a csődkerések száma 20 százalékkal emelkedett. A jelentéshez fűzött magyarázat szerint a csődkerések számának növekedése nagymértékben a nemzetközi válság súlyosbodásával függ össze. Az utóbbi öt évben a csődkerések száma egyébként a következőképpen váltakozott:

1935-ben	380
1936-ban	386
1937-ben	325
1938-ban	394
1939-ben	484

Ami Temestartományt illeti, a helyzet kedvezően alakult, amennyiben az 1938. évi 13 csődkeréssel szemben, 1939-ben a csődkerések száma 12 volt.

Rádióműsor

— Romániai Időszámlás —

Magyar nyelvű hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 21 m. röv. hull.), 18.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 21 m. röv. hull.) 18.50: Pozsony (298.8 m.). 19.50: Radio-Románia (264.5 m.). 20: Radio-Toulouse (228.6 m.) és Marseille Provence (400.5 m.). 20: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 21 m. röv. hull.). 20.55: Róma II. (244.3 m.) és Róma III (221.15 m.). 22.15: London National (261.1 m.) és GSA (49.59 m. röv. hull.). GRX (30.96 m. röv. hull.). 23.15: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 21 m. röv. hull.). 23.45: Pozsony (298.8 m.). 23.45: Belgrád (437.3 m. és 49.2 m. röv. hull.) 23.45: Nico PTT (253.2 m.) és Marseille Provence (400.5 m.). 23.50: Besztercebánya (765.3 m.).

SZERDA, ÁPRILIS 17.

Bucaresti, Radio-Romania, 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Francia operarészletek lemezek. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.20: Francia könnyűzene lemezek. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különléle közlemények.

Radio-Romania, 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Margareta Căpeanu hegedű. Th. Rogalski zongorázik. 19.50: Hírek magyarul.

Bucaresti, Radio-Romania, 20: Dr. Aurel Voinea előadása. 20.20: Constantin Stroescu francia dalokat énekel. 20.45: Hírek. 21: A zene folytatása. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Francia könnyű zene lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Katonazenekar. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.30: Katonazenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Gyermekek után. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Suki Tóni cigányzenekara muzsikál. 18.55: Móricz Zsigmond előadása. 19.15: A rádió szalonzenekara. 19.35: Édes anyanyelvünk. 20.15: Hírek. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Márta. 21.25: Külügyi negyedóra. 22.15: Hírek. 23.10: Időjárásjelentés. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Magyar és külföldi tánclemezek.

Budapest II. 19.45: Olasz nyelvoktatás. 20.30: Öregek. Új farmerek. Nagy Lajos elbeszélései. 21: Hírek. 21.25: Balázs Gyula dr. magyar nótákat zongorázik. 21.45: Franklin Benjamin. Valkó László dr. előadása. 22.10: Film és jazz. számok hanglemezeiről. 23: Időjárásjelentés. 23.

05: Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál. Belgrád. 13: Népdalok. 13.45: Rádiózenekar. 15: Lemezek. 19.05: Rádiózenekar. 20.40: Lemezek. 21: Operaközvetítés.

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 18.

Bucaresti, Radio-Romania, 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Olasz operarészletek lemezek. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: Rádiózenekar olasz zenét ad elő. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különléle közlemények.

Radio-Romania, 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Korálzene. lemezek. 12.40: Hírek magyarul.

Bucaresti, Radio-Romania, 19.50: Al. Popescu-Telega előadása Hamletről és Don Quichottéről. 20.05: Valentin Crețoiu-Tassian és Serban Tassian olasz áriákat és kettősöket adnak elő. 20.35: Em. Ciomag ismerteti a szimfonikus hangverseny műsorát. 20.45: Hírek. 21: A Filharmonica szimfonikus zenekar hangversenye. 21.50: Hírek, sportközlemények. 22.10: A zene folytatása, Germaine Lubin énekszámaival. 22.40: Olasz könnyűzene lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárásjelentés és vízállásjelentés. 14.30: Szórakoztató lemezek. 15.30: Hírek. 17.45: Ruszin előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Helyszíni közvetítés a Rákos-mezőre jén lévő repülőteréről. 18.45: Vörös Sári és Ignáth Gyula magyar nótákat énekel, kíséri Gáspár Lajos cigányzenekara. 19.10: Édes anyanyelvünk. 19.45: Művészeti tanácsadó. 20.15: Hírek. 20.25: Magyar és külföldi tánclemezek. 21.10: Csajkovszky-est a Vigadóban. 22.05: Hírek. 23.20: Időjárásjelentés. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.25: Hanglemezek.

Budapest II. 17.15: Szórakoztató hanglemezek. 19.15: Angol nyelvoktatás. 19.45: Schuster Etelka gordonkázik. zongorán kíséri Riedel Tibor dr. 20.30: Két kirándulás Amerikába. Ditrői Mór csevegése. 21: Hírek. üzemversenyeredmények. 21.25: Rácz Béla cigányzenekara muzsikál. 22.15: Egy titokzatos kép. Felolvasás. 22.35: Időjárásjelentés. 22.40: Hanglemezek.

Belgrád. 13: Lemezek. 14.10: Rádiózenekar. 15: Lemezek. 18.45: Lemezek. 19.20: Lemezek. 20.40: Népies zene. 22: Alexandrovics Nada énekesnő. 22.40: Hírek. 23: Lemezek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

ELLÁTÁS

Disztingált orvosiellátásnál hasonló hölgy teljes ellátást keres. Címeket „Fürdőszoba” jellegre a kiadóba, ármezijelölés. 1890

ALKALMAZÁST KERES

Mezőgazdasági gépvezető ajánlkozom. Traktor, csapló, vető, stb. minnek szerelését, javítását és vezetését is elvállalnom. Komoly munkaker. Balogh Mihály. Arad, Piata Radulescu 5. 1940

ALKALMAZÁST NYER

Tanuló-, vagy kikutatóiul felvessz fizetés-sel Császár írógépvállalat. Str. Alexandri 5. 1938

Keresek azonnala egy perfekt szakácsnét, lehet bejáró is. Str. Matei Corvin, I. emelet. Stern. 1932

Vas-, fűszer- és rövidkártyákban jár. tas kereskedősegédek keresek azonnali beállásra. Cismen József, Zala. 1926

Magánház kertjének a parkírozására és ápolására kertészt keresünk. Címeket a kiadóba kérünk.

LAKÁS

Törvényszék mellett kettőszobás, modern, megastődszinti lakás elő-, fürdő- és mellékhelyiségekkel, május 1-re kiadó. STR. DUMBRAVA ROȘIE 27. SZAM. 1983

Egyszoba, konyha, fürdőszobás, modern lakás május 1-re kiadó. Str. Cosbuc 15., a házféligYelónél. 1942

Kiadó irodahelyiségnek alkalmas szobák

a Bul. Reg. Ferdinand 8 szám alatt I. emeleten és a Str. Horia 2. szám alatt II. emeleten. Üzlethelyiségek Str. Horia 2 szám alatt. Háromszoba, fürdőszobás lakás mellékhelyiségekkel. Str. Horia 2., II. emeleten.

Érdeklődni Banca Victoria-nál

Villanegyedben, a Teba- és Czettel-gyar közelében, kétszobás, előszobás, komfortos lakás jutányos áron kiadó. Ugyan ott különbejárattal szoba fürdővel, butorral, vagy anélkül, esetleg ellátással jutányos áron kiadó. Str. Motilor 3a 1941

Három vagy négyszobás, fürdőszobás lakást keresek. Címeket a kiadóba kérek.

VÉTEL-ELADÁS

Négyszáz darab 2 és fél méteres száraz kerítésoszlop olcsón eladó Cima kiadóban. 1943

Jó állapotban levő fürdőkádát megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek.

Eladási hirdetmény.

szabad kézű eladom a következő tárgyakat: Ászokhordók (cc. 800 hl.) Mechanikus borpumpa. 2 drb. borszivattyú. 3 drb. cserépkályha. 80 drb. 4.50 mtr.-es menyezeti vasgerenda. 1 drb. víz-zivattyú. 2 kettős kerékkel. 1 drb. 300 literes pálinkafőző kazán, komplett. 1 drb. 20 hl. viztartány yashó, 70-80 mtr. csővel. 1 márvány fürdőkád. Érdeklődők fenti tárgyakat naponta megtekinthetik POPA IOAN-nál, Mădărat, Jnd. Arad.

ÜZLET

Kiadó egy lőmeneteli mészárszék Călea Radnei 52. 1884

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban KÖLCSONOK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHEK Ingatlanforgalmiroda. Arad Bul Carol 46 (Lakás agyancot). Telefon: 26-95. 1945

Eladó ház: háromszobás, összkomfortos Str. Mădărar 11. Tisztviselőtelep. 1930

KÜLÖNFELEK

Gyümölcsös-veteményes kert Grădister felesben kiadó. Cim a kiadóban. 1931

Kétfel és belföldi perzsaszőnyegek, dő. hálók modern ebédők, kombinált szobák, recamierek, varrógépek amerikai ír. asztal írógépek. Pianino, rövid keresztűres zongora és rövid zongora. Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Vesszünk teljes lakásberendezést: ékszereket, Zs. logkölcsont közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget adunk, olcsón borszabbittunk Tempo bizományi üzlet Pischner Eliz-palota

Írógépek,

ujak és használtak nagy választékban, részlettízésre is.

Császár írógépvállalatnál Str. Alexandri 5

Legújabb jelentéseink:

Reynaud francia kormányelnök a szenátusban bejelentette Narvik elfoglalását és ismertette a német hajóhad veszteségeit

Páris. Reynaud francia miniszterelnök beszédet mondott a szenátusban és kijelentette, hogy nem akar olyan híreket közölni, amelyek a most folyó hadműveleteknek esetleg ártanának. Beszéde további részében a francia kormányelnök ismertette a francia tengerügyi hivatal hivatalos jelentését, amely a német hajókat ért veszteséget tünteti fel. Eszerint:

Németország sorhajó-hadának mintegy 30 százalékát vesztette el, cirkálóinak 20 százaléka került a tengerfenékre, míg a torpedórombolók 25 százalékát megsemmisítették, 15 százaléka pedig megromlásig jutott.

Reynaud megemlékezett arról, hogy a szövetséges hatalmak elvágják a svéd érc Németországba történő szállítási útját. Beszámolt a francia miniszterelnök arról is, hogy Narviknál az angol haderő partraszállt, majd bejelentette, hogy a Balti-tengeren aknákat helyeztek el.

és így folytatta:

— A német haderő veszteségeinek százalékszerű felsorolása után csak ennyit

mondok most a szenátor uraknak: így néz ki nyolc napi küzdelem után a német flotta. A második eredmény, amelyet Skandináviában a szövetségesek értek, hogy a németeket a vasérettől teljesen elzártuk. A Németországba irányuló svéd vasérc főszállítási pontja Narvik volt és hogy mennyire fontos pont volt ez, annak bizonyítéka, hogy a német flotta akkori legnagyobb egységeit Narvikhoz vezényelte a német parancsnokság. Narvik azonban már a szövetségesek kezében van. A harmadik eredményünk a Keleti-tengeri akna-zár. A negyedik és legfontosabb eredmény a győzelmek erkölcsi hatása. Az ellenséges legfőbb hadvezetőség és a német birodalom jelenlegi irányítói hihetetlenül bíztak abban, hogy erőszakos fellépésük mindenütt sikerrel fog járni. Ugy véltek, hogy Haakon, Norvégia királyi ölnök és gyáva módon meghunyászkodik, de íme még a Quisling kormányt is, amelyet a norvég közvéleménnyel szemben állítottak fel, a német főparancsnokság rendelkezése alatt, rövid pár nap alatt elsöpörte helyéről a norvég közhangulat.

Kairóban tanácskozott Weygand tábornok

Kairó. Weygand tábornok, aki a múlt héten Párisban tárgyalt az illetékes angol-francia ténnyezőkkel, repülőgépen Kairóba érkezett és hosszabb megbeszélést folytatott Wavel tábornokkal, a közeli angol haderők főparancsnokával, majd tovább folytatta útját Beirut felé.

Tengeri ütközet a Skagerrak északi részén

Stockholmból jelentik: Göteborgból érkezett jelentés szerint hétfőn a Skagerrak északi részén, a norvég partok közelében heves ütközet folyt le. Azt hiszik, hogy a tengeri csata még mindig folyamatban van. A szigetek felől erős ágyúzást lehetett hallani, de a rossz látási viszonyok miatt semmit sem láttak.

Berlin. A Német Távirati Iroda jelenti: Hétfőn

egy angol cirkálót a norvég partok előtt egy német harci repülő megtámadott. A cirkálót több bombatalálat érte és elsüllyedt. Elpusztult egy nagy típusú angol vízi repülőgép is. Ezt a típust az angolok repülő csatahajónak nevezik.

London. Tengerészeti körökben nem erősítették meg a hírt, hogy a németek hétfőn elsüllyesztették egy angol cirkálót.

„Belgium feltétlen hű marad semleges politikájához”

Brüsszelből jelentik: Spaak külügyminiszter kedd délután a szenátus ülésén nyilatkozott.

— Belgium, — mondta Spaak, — 1936. óta meggingathatatlan függetlenségi politikát folytat. Senki sem mondhatja, hogy valakit becsaptunk volna, mert Belgiumnak nincsennek közvetlen érdekei. Minden irányban elzárjuk országunk belseje felé vezető utakat és meg fogjuk akadályozni, hogy Belgium ismét Európa csataterévé válhasson. Semmi olyan szövetséget nem kötöttünk, mely há-

boruba sodorhat bennünket. Belgium valamennyi határát megvédjük bármilyen támadás ellen és senkinek országunk területén keresztül nem engedélyezünk átvonulást. Ez olyan erkölcsi kötelezettség, amelyhez hűek kívánunk maradni, míg az európai helyzet olyan marad, mint ma. Belgium feltétlenül hű marad a semlegességi politikához és bár mindeztideig előfordult néhány incidens, azok jóvátetele bocsánatkérés formájában elintéződött.

Chamberlain súlyos bírálata

Londonból jelentik: Sir John Simon kincstári kancellár az alsóház keddi ülésén mondott beszédében kijelentette, hogy a legutolsó jelentés szerint Dánia aranytartaléka 13 millió korona volt, míg a norvég jegybank 19 millió arany norvég korona felett rendelkezett. Nem lehet tudni, hogy a német megszállás milyen arany-mennyiséghez juttatta Németországot.

Ugyancsak a keddi ülésen Buttler külügyi államtitkár többek között ezeket mondta:

— Április 10-én az angol kormány jegyzékére a Faröer-szigetek kormányzója hozzáfűzte, hogy a jelenlegi körülmények között minden könnyítést megadja a brit kormánynak arra az esetre, ha német támadás megelőzésére a szigetet megszállni akarná.

Egy képviselő kérdésére válaszolva kijelentette az államtitkár, hogy Grönlandot illetően jelen pillanatban nem adhat választ. Bejelentette

még, hogy egy angol expedíciós különítmény partra szállt a Faröer-szigeteken.

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök kedden a nemzeti szabad egyház közgyűlésén beszédet mondott. A kormányelnök utólag kifejezte bizakodását a szövetségesek győzelmében, majd így folytatta:

— Németország legutóbbi jogtalan tette óta, amely úgy látszik bezárta az emberiség előtt a könyörületeség kapuit, minden gondolatom oda irányul, hogyan álljunk szembe ezekkel a cselekedetekkel. Nemrégien jelenttem ki, hogy tízszer inkább bíznék most a háború megnyerésében, mint szeptemberben. Hangsúlyozom, hogy ez a meggyőződéseim törhetetlen és minden áldozat növeli azoknak a millióknak a számát, akik elítélik ezt az eljárást. Kétségtelen és világos, hogy egyetlen nép sem lehet

biztonságban, legyen az akármilyen félnék, bármilyen békés, vagy ártatlan.

— Németország sok hibát követett el számtalanban — felelte be beszédét Chamberlain, — de egyik sem nyom olyan sokat a latban, mint a legutóbbi. (Rador.)

Német katonai küldöttség érkezett Olaszország fővárosába

Rómából jelentik: A lapok közlik, hogy hétfő este német katonai küldöttség érkezett Rómába. Feltűnőnek tartják azt is, hogy Bismarck herceget nevezték ki a római nagykövetségre.

Mit követelt Németország Norvégiától?

Stockholmból jelentik: A norvég távirati iroda az általános helyzetről hosszabb közleményt adott ki, amelyet a Havas ügynökség a következőkben ismertet:

Abban a pillanatban, amikor német csapatok norvég földre léptek, az oslói német meghatalmazott miniszter jegyzékét nyújtott át a norvég kormánynak. A német kéréseket a következőkben lehet összegezni:

1. A norvég nép és kormány tartózkodjék minden ellenállástól.
 2. A norvég kormány utasítsa a norvég hadsereget, hogy vegye fel a baráti kapcsolatokat a német haderővel.
 3. Norvégia biztonságának megvédése érdekében a norvég kormány minden eszközt becsásson a német csapatok rendelkezésére.
 4. Az aknaelhelyezéseket és annak részleteit közöljék a német parancsnoksággal.
 5. A norvég területet a légítámadások elkerülése céljából sötétítsék el.
 6. A távbeszélő és táviró-vonalakat, valamint a vasutat adják át a németeknek ellenőrzés végett.
 7. Títségük be a norvég hajóknak hazai kikötőkből való kifutását.
 8. A norvég pilótákat bocsássák a német tengerészeti parancsnokság rendelkezésére.
 9. A távbeszélő, táviró és postai forgalomnak újabb rendelkezésig való felfüggesztése.
 10. A sajtó és a rádióállomások német ellenőrzés alá kerüljenek.
 11. Hadianyagnak külföldre való szállítását szüntessék meg.
 12. Rejtjeles, titkos táviratok használata, hogy a német birodalom ellenségeit megakadályozzák a pontos értesülés szerzésében.
- Koht, norvég külügyminiszter kijelentette, hogy az az ország, amely ad valamit függetlenségére, nem fogadhat el ilyen feltételeket. A közlemény további részében megemlékezik arról, hogy a német meghatalmazott miniszter Elverum bombázása alkalmával arra kérte a norvég királyt, hogy járuljon hozzá a Quisling-kormány kinevezéséhez. Az uralkodó ezt visszautasította, mert egy ilyen kormány nem bírja a norvég nép bizalmát. A német miniszternek arra a kérdésére, hogy ellentáll-e Norvégia, Koht külügyminiszter kijelentette, hogy országa az erejéhez mérten ellentáll (Rador.)

Angol ellenes tüntetés Rómában

Róma. Hétfő reggel mintegy 100 egyetemi hallgató tüntetést kísért meg az angol követség előtt. Azt kiáltották, hogy „Le Churchill!” és „Az angol flotta menjen haza.” A rendőrség azonban a tüntetőket szétszórta, mielőtt azok a Palazzo Venezia-ra érkeztek volna.

LAPZÁRTA

(Rador-elentések)

BRÜSSZEL. A belga kormány mai rendelkezésével a Belgiumban tartózkodó, gyanús és nemkívánatos idegeneket a Ruysboeck városában létesített gyűjtőtáborba internáltatja.

ZÜRICH. A svájci szövetségtanács a mai nappal behívóparancsot adott a hegyitűzvédelemhez beosztott valamennyi hadkötelesnek. Ugyancsak a mai nappal két népfelkelő korosztály behívását is elrendelték Svájc területén. A behívásoknak a hivatalos magyarázat szerint elővigyázatossági jellegük van.

BRÜSSZEL. Eupenben a csendőrség letartóztatott három egyént, akiket azzal vádolnak, hogy a mozgósítottak közül többeket rá akartak venni, hogy menjenek át a németekhez, ahol jobb dolguk lesz.